

A Bünnélküli

(P. I.) Egy héttel ezelőtt advent beálltát köszöntöttük. Annak az adventnek a beálltát, amely bünbánó előkészület és örömteljes várakozás a megváltó igazságra. Adventi lelkületet sürgettünk s főleg a képmutatásból való őszinte, határozott kivetkőzést.

Képmutatás terpeszkedett el életünk minden vonalán s ez a képmutatás gyilkosan fojtogatta a szabadabb, keresztényibb, magyarabb élet kifejlődésének lehetőségét. Ezzel a képmutatással le kell számolnunk még akkor is, ha a törvények, szokások megtűrik és elmennek mellette. Le kell számolnunk vele, ha nem akarjuk azt, hogy a felszabadulás utáni nekibuzdulás tehetetlenségbe fulladjon.

Le kell számolnunk vele még akkor is, ha letűnt világok hibáival terhelt lelkeket kellemetlenül fogja érinteni és mintegy életelemiből fogja kilódítani az őszinte változást.

Tudjuk, hogy a lélekbe maródott hibákkal csak belülről, belső lelki elszánással lehet leszámolni. Azért alkalmas az adventi idő a képmutatás kiirtására. Bünbánó lélek és örömteljes várakozás ennek az időnek a jellemzője: mindkettő éles ellentéte a hazug megelégedettségnek és a farizeusi önhiúságnak.

Igazi megújulás, új élet forrása nem lehet a képmutatások mélyén rejtőző hazugság. Csak az igazság, a fény, az őszinteség vezethet eredményre. Azért nem is juthat Isten közelébe a tagadás, a hazugság, a képmutatás szelleme, mert belőle forrasoz a fény, az igazság: az élet.

Adventi szellemet sugároz és adventi lelkületet ébreszt a Boldogságos Szűz szeplőtelen fogantatásának mai ünnepe is. Az emberi nem legékesebb virága Ő, aki oly közel jutott Teremtőjéhez, mint senki más. Isten alázatos szolgálóleányának tartja magát és árnyéka sincs benne a képmutatásnak. Ebben van nagyságának és fonséges történelmi szerepének titka. Ezen az úton jutott el az istenanyaság természetfölötti méltóságához.

Isten közelébe nem férközhetik bűn, tagadás, hazugság, ezért szeplőtelenül fogantatott, bűn nélküli a Boldogságos Szűz. Adventi lelkülettel várakozott ő is a megváltásra és makulátlan lélekkel is bünbánó volt. Az Úr egyszerű szolgálóleányának lelkületétől csak egy lépés van a világ Királynőjének lelkületéig, mert mindkettőnek közös tulajdonsága az őszinteség és alázat.

Tudjuk, hogy a Szeplőtelen Szűz a legzadzagabb élet forrása lett számunkra a Teremtő kezében. Megváltónk anyja, a kegyelmek közvetítője lett és dicsősége örök időkre szóló. Adventi lelkület: őszinte megalázkodás és tiszta szándékokkal teljes várás előzte meg ezt a teljesülést. A Szeplőtelen Fogantatás ünnepe tehát arra, int, hogy mi is ezzel a lelkülettel várjunk, áhítjuk életünk tisztulását, gazdagodását és megnemesedését. S ebben benne van minden vágyunk. Benne van a keresztényibb, magyarabb és igazságosabb jövőt áhító nemzet minden vágya.

A magyar-jugoszláv közeledés a német diplomáciai hadjárat újabb mozzanata

Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter rövidesen Budapestre utazik. — Belgrádba egy német vezetésű személyiség érkezését várják

Belgrádból jelentik (T. P.): A kormányhoz közelálló *Novosti* jelentése szerint *Cincár-Markovics* jugoszláv külügyminiszter rövid időn belül látogatást tesz Budapesten.

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.): A jugoszláv sajtó továbbra is hosszú cikkekben foglalkozik a magyar-jugoszláv közeledéssel. Ezzel kapcsolatban *egy vezető személyiség látogatását várják Belgrádba.*

A *Politika* berlini munkatársa szerint Berlinben és Rómában nagy érdeklődéssel kísérik a jugoszláv-magyar közeledés megnyilvánulását.

A *Vreme* szintén hangsúlyozza Jugoszlávia és Magyarország szerepét a délkelet-európai béke megőrzésében. Berlini tudósítója szerint méltakadó német körök azt remélik, hogy a *Belgrádban a közeljövőben esedékes látogatás sikerrel fog befejeződni.*

JUGOSZLÁVIA CSATLAKOZÁSA A HÁRMAS SZÖVETSÉGHEZ

A *Pest* berlini szerkesztőjének telefonjelentése:

A *Deutsche Allgemeine Zeitung* beható formában tárgyalja a magyar-jugoszláv kérdést és megállapítja, hogy

valósággal tehermentesítette Délkelet-Európa légkörét Csáky István gróf külügyminiszternek Belgrád felé két

izben is hangoztatott baráti megnyilatkozása,

valamint az a kedvező visszhang, ahogy a szerb és horvát sajtó szavaira válaszolt.

Ebben a vonatkozásban rámutathatunk arra, hogy német illetékes helyen már tegnap jelezték, hogy Németország már csak azért is szívesen látná a magyar-jugoszláv kapcsolatok rendezését, hogy a tisztázatlan kérdések megoldásával, azaz Budapest és Belgrád kapcsolatainak újjárendezésével eltűnnek Délkelet-Európában az utolsó, államokat egymástól elválasztó mozzanat is, ami *kedvezőbb lehetőséget teremtene Jugoszláviának a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásra.*

A magyar-jugoszláv közeledést a német diplomáciai hadjárat újabb mozzanatának értékelik Berlinben. Annál inkább figyelmet érdemel politikai körökben az a tény, hogy az az állásfoglalással egyidőben, amely szerint *Németország nem szőlította fel Svájcot és Svédországot a hármasegyezményhez való csatlakozásra, a német külügyminisztérium illetékes tényezői* eddigi magatartásukkal ellentétben *elismerő hangot hallatnak Svájc felé.* Rámutatnak arra, hogy a svájci sajtó igen tárgyilagos magatartást tanúsít Németország európai politikája iránt, ami a birodalmi külügyminisztérium véleménye szerint annak bizonyítéka, hogy Svájc előítélet nélkül fogadja a tengely politikai törekvéseit.

London és az Egyesült Államok között megszakadt a távbeszélő összeköttetés

Walesben, Midlandban és Londonban fokozták a németek a légi támadást. — Egy német bomba a gloucesteri herceg gépkocsija mellett hullott le

Newyorkból jelentik (Német Távíráti Iroda): London és az Egyesült Államok között röviddel a péntek esti német légitámadás kezdete után minden távbeszélő összeköttetés megszakadt és még három órával később sem állt helyre.

Londonból jelentik (Reuter): A Reuter-iroda jelentése szerint szombatra virradó éjjel az ellenség légi támadásai a Bristol csatorna mentén lévő egyik város ellen összpontosult. Éjjelig tartott a támadás. Sok gyújtóbombát dobáltak és néhány korrólyabb tűz keletkezett. Lakóházak és középületek megrongálódtak. Néhány ember meghalt és megsérült. Bombázták Délanglia különböző pontjait is, valamint Wales középső részét. Mindenütt kár esett. Néhány ember meghalt. (MTI)

Az amerikai tudósítók londoni jelentése szerint a légi támadásokat a németek fokozták

Walesben, Midlandban és Londonban is. A Portsmouth ellen intézett támadás akkor történt, amikor a munkások éppen a legutóbbi nagy német támadás romjait takarították el. Egy jelentés közelebbi hely megjelölése nélkül beszámol arról, hogy kishíján a gloucesteri herceg is megsérült egy légitámadás alkalmával, mert egy bomba gépkocsija közelében zuhant le. A herceg csodálatosképpen sértelemen maradt. (MTI)

HEVES ÜTKÖZET A GÖRÖG-ALBAN HARCTER NYUGATI SZÁRNYÁN

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.): A *Politika* szerint jelenleg a görög-albán harctér nyugati szárnyán Santa Quantánál, valamint attól északra és a harctér középső szakaszán súlyos csata dúl. Tepelini körül az olaszok erős csapatokat vontak össze.

Képtelen kísérlet!
Két munkára egy időben csak
a Tungstam Krypton lámpa képes:
jobban is világít — kevesebbet
is fogyaszt.

Fényes ünnepség az Operaházban a Kormányzó tiszteletére

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó úr családi gyászára való tekintettel népünnepére alkalmából csak a miniszterelnököt fogadta és hogy az ifjuság üdvözlését és fogadja, megjelent a tiszteletére rendezett operaházi díszelőadás is. A Magyar Nemzeti Diákszövetség kötelekébe tartozó egyetemi és főiskolai ifjuság, mint minden évben, az idén is fényes ünnepséget rendezett az operaházban. Az ünnepségen megjelent a politikai és társadalmi közélet minden számottevő tényezője. Teljes számban jelentek meg a budapesti diplomáciai testület tagjai. A kormányzó István fiával és annak feleségével érkezett az operaházba. Amikor páholyában megjelent az ünneplő közönség felállott helyéről és hosszantartó lelkes tapsal üdvözölte. Az operaház zenekara a Himnusz-t játszta. Azután Sárnyay Alajos az ifjuság nevében köszöntötte lelkes beszéddel a kormányzót a magyar egyetemi és főiskolai hallgatók nevében. Beszéde közben a közönség többször lelkesen ünnepelte az államfőt. Azután az egyetemi énekkarok elénekelték Liszt Ferenc „Vigyázz az égi jelre” című dalát, majd az operaház együttese előadta Erkel Bánk bán című művét.

Kárpátalja ünnepe a Kormányzó Ur névnapján

Ungvárról jelenti (MTI): Kozma Miklós titkos tanácsos, Kárpátalja kormányzói bizottság népünnepére alkalmából Kárpátalja különböző részeiből elhalmozták jókívánságokkal. Pénteken Sztójka Sándor püspök, valamint

Hinczky Sándor nagyprepost, főtanácsadó személyesen fejezték ki jókívánságaikat a kormányzói biztosnak. Este Kozma Miklós a Főméltósági ur tiszteletére a kormányzósági palotában lévő magánlakásán Kárpátalja közéleti és társadalmi vezetői részére ünnepi vacsorát adott, amelyen Kozma Miklós őszinte szívvvel és hódolattal köszöntötte Horthy Miklós kormányzót. A vacsoráról Kárpátalja rutén népe nevében hódoló táviratot intéztek a kormányzóhoz.

Budapest. (MTI.) Teleki Pál miniszterelnök pénteken délben 12 órakor kihallgatáson jelent meg a kormányzó úrnál és névnapja alkalmából a m. kir. kormány jókívánságait tolmácsolta.

A Kormányzó névnapjának megünneplése Váradszentmártonban

Váradszentmárton község ünnepélyes keretek között ünnepelte meg a főméltósági kormányzó ur névünnepét. A premontréi rend plébániatemplomában az ünnepi szertartás celebrálása után a m. kir. állami elemi iskola termében az iskola tanítónője, Takáts Vilma műsoros ünnepséget rendezett, melyen megjelent a községi előjáróság, a római katolikus plébániavallás az egybegyűlt közönség. Az iskola növendékei mintegy hatvanan, kiknek csak egyharmada román, nagyon szép összhangban énekelték el a Himnusz-t, majd Takáts Vilma tanítónő ünnepi beszédében ismertette a nap jelentőségét. A növendékek erre a napra írott költeményeket és énekszámokat adtak elő. L. L.

Kormányzóképet avatott Székelyhid

Székelyhid. Sajat tud. Szép ünnepség zajlott le a Kormányzó ur névnapján az érmelléki nagyközségben. Dr. Jeney Pál főhadnagy, aki a katonai közigazgatás ideje alatt, mint hadbíró működött a székelyhidi járás katonai parancsnokságán, gyönyörű kivitelű Horthy képet ajándékozott Székelyhid községnek. A Kormányzó oiajfélményű képét december 6-án vette át Székelyhid községe.

A római katolikus és református templomban megtartott hálaadó istentisztelet után a község háza dísztermében gyülekezett az ünneplő közönség. Fölhangzott a magyar Hiszekegy, majd dr. Gulácsy Sándor járásbíró mondott magasszárnyalású ünnepi beszédet, lelkes éljenzés közben méltatva Kormányzó Urunk országzását. Özv. dr. Penkert Mihályné gyönyörű díszmagyarban őszinte átérzéssel szavalt alkalmi ünnepi költeményt. Fábry Sándor községi főbíró köszönte meg azután Jeney főhadnagynak a szép ajándékot a község nevében. Az ünnepséget a Himnusz fejezte be. Közreműködött még hazafias dalszámokkal a római katolikus és a református elemi iskola énekkara is Schilli István, illetve Kocs Zoltán tanítók szakszerű vezényletével. Az ünnepség után 160 terítékes közebed volt a Fűrő vendéglő nagytermében, amelyen résztvettek a község és a járás egyházi, polgári és katonai előkelőségei, valamint a járás és a község magyarságának számottevő tagjai. Számos pohárköszöntő hangzott el s melegen ünnepezték Jeney főhadnagyt.

Ha szereti a jó konyhát, a jó bort,
a jó cigányzenét, keresse fel a

Balaskó

megnagyobbított és ujonnan átalakított

éttermét

és külön termeit. Szt. János utca 31. sz.
Záróra 2 órakor!

Teleki Pál miniszterelnök Marosvásárhelyen

A miniszterelnök kíséretében van
Varga József iparügyi miniszter is

Budapestről jelenti (Budapesti Ertesítő): Teleki Pál gróf miniszterelnök az éjszaka nagyobb kísérettel Marosvásárhelyre utazott, ahol résztvesz a ma délután és holnap délelőtt rendezendő székely-értekezleten. Megjelennek ott a székely vármegyék hatósági és társadalmi vezetői is és a Székelyföld ügyét tárgyalják. A miniszterelnökkel együtt utazott Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter, valamint az egyes gazdasági minisztériumok kiküldöttjei. A Külkereskedelmi Hivatal, az Árkormánybizottság vezetői. A miniszterelnök és az iparügyi miniszter vasárnap délután tér vissza Budapestre.

Ertesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a legszebb mintakollekció

Budapestről megérkezett, melyből a legkényesebb igényeket, első osztályú munkával,
legolcsóbban kielégíték.
Balog József szabó,
Nagyvárad, Teleki-u. 40.

Telefon: 18.01

Szellemes ötlettel felített, pazar
kiállítású, magyar film.

Dayka Margit, Mály Gerő,
Gózon, Vaszari Piri, Latabár

Uj magyar és külföldi híradók!

Belvárosi Mozgó

Borcsa Amerikában

Telefon: 18.01

Vasárnap délelőtt 11 órakor olcsó matiné

Az
ORION HŐPALACK
minden italt forrón vagy
hidegen tart és megőrzi
a betöltött folyadék
frissességét.

Az
ORION RÁDIO
otthonába hozza az
egész világot: hire-
ket, zenét, érdekes
eseményeket, népeket
és szokásaikat.

Bemutatja **FÜLÖP KÁROLY** rádió és elektromechani-
kai vállalat.
Nagyvárad, Rákóczi ut 25. sz.

Bemutatja a **„MUSICA”** Rácz Ernő cég,
Rákóczi-ut 9.

A román sajtó továbbra is izgat Magyarország és a bécsi döntés ellen

Bukarestből jelentik: (MTI.) Aradon napokkal ezelőtt lázító tartalmú röpiratokat osztogattak. A rendőrség megindította a vizsgálatot és két külföldit letartóztatott, akiknek nevét azonban nem közlik.

Bukarestből jelentik: (MTI.) A hivatalos „Cuvântul” közeli Ion Blagaila cikkét, amely Észak-Erdély helyzetével foglalkozik és megállapítja, hogy a bécsi döntés ellen minden egyes román tiltakozott, hangzott Románia örök jogát azokra a területekre, melyeket a döntés folytán kénytelen volt Magyarországnak átengedni. Romániának saját jogaiba vetett hite napról-napra erősebb lesz és minden egyes román lelkében él a remény, hogy rövidesen visszatérül mindaz, amit Romániától elraboltak. A cikk további részében ilyen kitételek fordulnak elő: „A székelyek sírnak és román igazságot kérnek!”, „A legvadabb magyarok is megelégtettek már a magyar igazságot!”, „Teleki többször leutazott már a Székelyföldre, de a székelyek nem akarták meghallgatni!”, „Isten nem ver bittel. Románok, csak egy kis türelemre és bizalomra van szükség!”

Vaida-Voevod is Bukarestben tartózkodik

Bukarestből jelentik: (Stefani.) Egyik amerikai hírügynöksége által terjesztett hírrel ellentétben Vajda és Maniu Bukarestben tartózkodnak és kijelentették, hogy nem szándékoznak elhagyni a román fővárost. (MTI.)

Genjből jelentik: A „Basler Nachrichten”

budapesti levelezője jelenti, hogy eddig már több, mint 300 román politikai személyiség lépte át a magyar határt, mert féltek a vasgárdisták bosszújától. Számítani kell arra, hogy összeütközésekre kerül sor a vasgárdisták és a kormányhoz hű katonaság között. (MTI.)

Minden italt
forrón vagy
hidegen tart
és frissen
megőrzi az
ORION hőpalack.

A legszebb és legolcsóbb KARÁCSONYI AJÁNDÉK a Rádió Ujság EGYÉVES ELŐFIZETÉSE ORION HŐPALACKKAL

Ha egy évre P 5.80 előfizetési díjat béküld a RÁDIO UJSÁG kiadóhivatalának, egy esztendőig kapja a hetenként, pénteken megjelenő Rádió Ujságot, valamint az itt ábrázolt 212. sz. 1/2 literes ORION-hőpalackot.

A RÁDIO UJSÁG előfizetési ára kedvezménytárgy nélkül egy évre P 4.80. Példányként vásárolva pedig — minthogy a Rádió Ujság számonkénti ára 12 fillér — egy év alatt P 6.24-be kerül.

Fizessen elő a kedvezményes Rádió Ujságra és lépje meg ismerését a Rádió Ujság egyéves előfizetésével és az ORION hőpalackkal.

Az Orion hőpalack a Rádió Ujság kiadóhivatalában vehető át, postai szállítás esetén 50 fillér pótolandó az előfizetéshez, szállítási költségre.

A Rádió Ujság kiadóhivatala, Budapest,
V., Vilmos császár-út 34. Postatakt. csekk száma: 29.099

Menekült gyermekek Mikulás-napja

A Mikulás nap minden gyermeknek — társadalmi különbség nélkül — és minden időben öröme. A jó Miklós püspök egyformán ontotta szívének kicsorduló jóságát mindenki számára, sőt leginkább azok számára, akik erre a jóságra, sorsuk mostoha sága folytán, nagyon is rászorultak. A gyermek, aki még nem tudja, hogy ezen a napon szülei örvendeztetik meg kisebb-nagyob ajándékokkal, a Mikulást várja palotában épűgy, mint kunyhóban. S a kunyhóban élő, vagy bármilyen okból rossz sorsba jutott gyermek sohasem fogja megérteni, hogy ő hozzá miért nem jön el a Mikulás?

Bizonyára erre gondoltak a Széles-utcai menekült-tábor vezetői is a zöldkeresztes és vöröskeresztes nővérekkel egyetértésben, amikor a táborban levő menekült gyermekek részére Mikulás-napi uzsonnát rendeztek. Ezeket a gyermekeket otthonuktól fosztotta meg a sors. Százszorosán magyar, százszorosán emberi kötelesség tehát, hogy rajtuk segítsünk, s nekik, tőlünk telhetően, örömet szerezzünk. Sajnos, a társadalom nem mozdult meg a kérdés szóra, hogy ki-kéi tehetése szerint egy-egy szervezettsomagot, cukorkát juttasson a menekült gyermekek részére. Így a menekült gyermekek Miklós-napi megörvendeztetése csak arra az egy-egy csésze csokoládé-kávéra s darab kalácsra szorítkozott, amelyet a tábor vezetői s a zöldkeresztes és vöröskeresztes nővérek a maguk zsebéből teremtettek elő. Az ajándécsomagocskára már nem jutott.

Az öröm, az ünnepi hangulat azonban így is teljes volt. Csillogó szemmel nyultak a gyermekek a finom, habos csokoládé s a hűfehér kalács után s a terem megtelt a szeretet melegével. Az uzsonnán vitéz Rajnay Károly tábornok is megjelent, s atyai szeretettel beszélgetett el az apróságokkal. Ott volt még Tóth Ernő vármegyei főorvos, dr Kovács Jolán szociális előadó, Tasnády György menekültügyi megbízott, Horváth Irén zöldkeresztes vezetőnő, Maux Márta vöröskeresztes testvér, Szentesy Béla elsőszámú táborparancsnok és Moldoványi táborparancsnok.

Uzsonna után a távozó vendégeket egy három év körüli kisgyerek ezzel a spontán felkiáltással bucsúztatta:

— Eljén Magyarországra!

Gondoljuk meg, hogy Magyarország csak akkor él, csak akkor lesz nagy, ha nem hagyjuk el a gyermeket, a magyar jövőt! Közledek a karácsony. Az első szabad karácsony. Aranyozzuk meg ezeknek a szegény, otthonukat veszített, kicsiny magyaroknak is ezt a szépséges ünnepet.

Adakozzunk!

Keresztény magyar kereskedők és iparosok karácsonyi tablója:

Nagy karácsonyi vásár! **Uri nődivat, szövet, selyem és vászonárak, paplanok, szőnyeg, függönyök, kötött és szövött áruk, rövid áruk**
CZILLÉR IMRE Ujdonságok! Harisnyák, kesztyűk és nyakkendőkben
 divatáruházában Nagy választék! Olcsó szabott áruk!
 Alapítva: 1897. **Nagyvárad, Szent László-tér 2 szám**

Ifj. Benedek Ferenc
 villamos vállalata
 Nagyvárad, Sas-palota
 Telefon: 17-50

Halász Imre
 szüics mester
 Színház utca 4.

Ginzery Kálmán
 Női- és férfi divatáruház
 Nagyvárad, Sas-palota
Szolid, szabott áruk!

Fuvarvállalási iroda
„FUVI”
 Nagyvárad, Szent László-tér 5
 Telefon: 1201.
 A „MATEOSZ” keretén belül megalakult és vállal városközi tehérgépkocsi fuvarozásokat, költöztetéseket stb.
 Pontos, gyors kiszolgálás

Héder Antal
 uri-fodrászata
 Gróf Teleki utca 4.
 Pontos és figyelmes kiszolgálás

Zombor Sándor
 orvosi műszerész
 Ezredévi Emiek-tér 26.
 Mindennemű orvosi műszerek, orthopédia, műláb, lúdtalpbetétek és mindenféle mechanikai munkák és orvosi gépek javítása.
Jutányos áruk!

Keresztény. Megbízható
Csüllög és Barna
 Special egyenruha és úri divat szabóság. Egyenruházati cikkek
 Nagyvárad, Mezei Mihály-utca 4
 Figyelmes kiszolgálás!

Tompa Ferenc
 porcellán és üveg-keramiák kereskedése
 Rákóczi-ut 5 sz.

Nagyvárad legrégebbi fűszer- és csemege kereskedése
MEZEY JÁNOS
 (volt JANKY ANTAL)
 Szent László-tér 2. Telefon: 12-60.

Breckner Vilmos
 kárpitos és diszitő. Rákóczi-ut 2
 Legmodernebb rekamiék és ülőbutorok állandóan raktáron. Mindennemű kárpitos munkák rendelésre, valamint átalakításokat olcsón vállalom

Karácsonyi olcsó vásárunkat
 okvetlen tekintse meg! Külföldi üvegdiszkek, csokoládéfigurák. Vigyázat!
 Szaloncukorkáink izre utánozhatatlan.
 Legkitünőbb tearumok, teák, likörök, sajtok, déligyümölcsök és halárak nagyon olcsón!
 Jegyezze meg jól a nevet!
KUBA Mariska
 Nagyvárad, Kossuth utca 12 szám

Szabó József
 szabómester, saját készítményű férfi- és gyerekruha üzlete
 Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa) utca 5 sz.

Világmarkás magyar rádiók
 nagy választékban és előnyös részletfizetés mellett kaphatók
Bodor László
 rádió- és műszaki szaküzletében
 Nagyvárad, Szent László-tér 1

Anglia újabb ötven torpedórombolót és kétszáz szállítóhajót kért Amerikától
Békeindítvány az angol alsóházban.
„A békében nincs semmi becstelen”

Rómából jelentik (MTI): A Messaggero Washingtonból úgy értesül, hogy Nagybritannia washingtoni követe emlékiratot nyújtott át

Hamerli J.
 Magyarország legrégebbi kesztyű-bőr és bőrkesztyű gyára. Egész Európában ismert és keresett áruival Nagyváradon is fiók-üzletet nyitott, Rákóczi út 1. sz. alatt.
 Vevőink figyelmét felhívjuk karácsonyi közeledtével; az ajándékozás gondját elvetette, ha meglepetésül
Hamerli kesztyűt
 vásárol, mert feltétlen jó, sz.p. divatos, minden igényt kielegit és mindenkinek szükséges.

a Fehér Házban, amelyben Anglia helyzetének megjavítására a következőket kéri:
 1. Pénzügyi hitelek. 2. Az Amerikában rendelt hadianyagok kifizetésének elhalasztása. 3. Újabb 50 amerikai torpedóromboló átengedése. 3. 200 szállítóhajó átengedése.
 Ugyanakkor a kongresszus köreiben meglehetősen nagy ellenszenv mutatkozik a Johnson-féle sémlegességi törvény módosításával szemben. Clark szenátor kijelentette, hogy az angol hitelnyújtást illetően történt kedvezményezés megleptésként érte, mert véleménye szerint Nagybritannia nem fogja megfizetni a kölcsönt, épp úgy, mint ahogy a múlt háborus hiteleket sem fizette meg.
TAVASSZAL NÉMETORSZAG TELJESEN MEGSEMISÍTI ANGLIA IPARI VÁROSAIT
 Londonból jelentik: Az alsóház legutóbbi ülésén Maxton független munkáspárti képviselő előterjesztette, hogy a kormány azonnal kezdje meg a béketárgyalásokat és hozza nyilvánosságra Anglia háborus céljait. Amennyiben ez nem történne meg, úgy az elkövetkezendő tavasszal Németország teljesen megsem-

Halász Elemérné
 díszműáru
 Nagyvárad, Sas-palota 13.
 Játékrizikülök, utazótáskák, dísztárgyak nagy választékban, karácsonyi vásár alatt.
 Olcsó árait figyelmebe ajánlom

misíti Anglia ipari városait, úgy, amint az Coventryvel történt. Az angol nép őszintén kívánja a békét és igen megfontolandó, nem volna-e a leghelyesebb, ha az összes nagyhatalmakat egy értekezletre összehívják. A független munkáspárt tagjai hangsúlyozzák, hogy ők nem pacifisták, de a békében nem látnak semmi becstelenít.
 Maxton ezután felszólította a miniszterelnököt, hogy világosan fejtse ki Anglia háborus célkitűzéseit. Pártja nagyon szívesen látja azt is, ha Churchill Hiller egyik beszédére őszinte és komoly választ adna. Alkalmat kell adni Hitler kancellárnak, hogy megmondja, mik a tervei.
 A képviselőház három tagja, köztük egy kommunista és egy konzervatív, csatlakozott az indítványhoz. A munkáspárti képviselők felszólalására Attlee őrnagy is válaszolt, aki kijelentette a többi között, hogy jelen pillanatban Angliának nem áll módjában pontosan meghatározni háborus célkitűzéseit. Végül szavazásra került a sor, aminek során 341 szavazattal 6 szavazat ellenében elvetették a független munkáspártiak indítványát. (NST.)

Háromezer gyermek Mikulásnapja Biharmegyében

Örökre emlékezetes marad mindazoknak, — felnőtteknek és kicsiknek egyaránt — akik részesei lehettek azoknak a december hatodik Mikulás ünnepségeknek, amelyeket Bihar megyében rendezett a Szociális Szervezet, amely összesen háromezer gyermeket vendéglát meg Mikulás napján. Az iskolás gyermekek Nagyszalontán, Váradszöllősen, Margittán, Elesden, Székelyhídon és több megyei községben kakaót, kalácsot és Mikulás-csomagokat kaptak ajándékba. Az uzsonnát ünnepélyes formában szolgálták fel a Szociális Szervezet és a községek tanácsúletei rendezésében. A kedves megajándékozás érthető örömet szerzett nemcsak a gyermekeknek, hanem a szülőknek is, akik meghatottan osztották gyermekeik örömeiben.

Erdélyi értekezlet Marosvásárhelyen a miniszterelnök részvételével

Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) Gróf Teleki Pál miniszterelnök kíséretével szerdán reggel Besztercén szállott ki a vonathól. Itt megtekintette a teherautók átrakodási munkáját. Marosvásárhelyen a miniszterelnök délelőtt 11 órakor érkezett. A városháza dísztermében nyomban megkezdődött az értekezlet, melynek első részében a közellátás kérdéseivel foglalkoztak. Vitéz Náray Antal vezérkari ezredes tájékoztatta a kormányfőfiakat az eddigi szállításokról. Megállapították, hogy 420 vagon buza, 300 vagon tengeri, 6,2 vagon zsír és szalonna, 7,5 vagon teszta, 15 vagon szappan nyersanyag, 185 vagon folyékony üzemanyag, 140 vagon világító petrolium és 2,4 vagon étolaj az erdélyi részek téli szükséglete, melynek leszállítása az adott nehéz viszonyok között is folyamathat van és december végéig minden körülmények között befejeződik, úgy hogy Erdély téli ellátásában nem lesz fenakadás. Az erdélyi szállítási lehetőségek gyorsulnak és javulnak azáltal, hogy a Kolozsnagyida és Szászlekenye közötti keskenyvágányu vasutat rövidesen átadják a forgalomnak. Az erdélyi értekezletek rövid megszakításokkal egész nap folytatják.

„Együtt sirtunk — együtt örülünk!”

Az érsekújvári kereskedelmi iskola zászlót küldött a Zrinyi Ilona felső leánykereskedelmi iskolának

Nagyvárad. Saját tud. Felemelő ünnepség keretében adta át szombaton délelőtt az érsekújvári fiúkereskedelmi iskola küldöttsége azt a zászlót, amelyet a helybeli Zrinyi Ilona leánykereskedelminek küldöttek. Az érsekújvári diákok küldöttségét Nákói Sándor tanár vezette.

Az ünnepélyen megjelentek a helybeli középiskolák igazgatói. A premontrai gimnáziumot dr. Oswald Arisztid igazgató, a Szent László reálgimnáziumot Németh Lajos tanár, a Gépipari Középiskolát Szontágh Gusztáv igazgató, a Baross Gábor kereskedelmi iskolát Barcs Sándor igazgató, a Szilágyi Erzsébet leánygimnáziumot dr. Nagy Györgyné, a leánypolgárit Papp Kornélia, a Kereskedelmi Csarnokot dr. Kalas László titkár képviselte.

Az ünnepélyt Hasznos Imre igazgató szavai vezették be. Utána Nákói Sándor érsekújvári tanár méltatta az ünnepség és az ajándékozás jelentőségét. A diákság részéről az érsekújvári küldöttség nevében Lénárt László adta át és a váradai kereskedelmista leányok nevében Starrak Margit vette át a díszes selyemzászlót. Az átadás után az iskola növendékei letették a fogadalmat a zászlóra, amelyen ez a felírás áll: „Együtt sirtunk, együtt örülünk.”

Az ünnepélyt Hasznos Imre igazgató buzdító szavai és a Himnusz zárták be.

Iroda-butorok, teljes irodaberendezések
Molcsányi és Péternél
BUDAPEST IV., Eskü-tér 6.

Lobogódiszben, feldiszitett házakkal készül Nagyvárad az országzászlóavatásra

Ujabb tájékoztatás az Országzászló avatás ünnepségére

Elérkezett Nagyvárad nagy kegyeleti ünnepének napja, amikor a városnak felajánlott Országzászlókat felavatjuk. Hetek vállvetett munkájára volt szükség, hogy ide érkezzünk és jól esően megállapíthassuk, hogy kitartó fáradozásunkat, felejtéhetlen gyönyörű ünnep sikere követi. Az előkészítés alatt sokszor volt alkalmunk tapasztalni, hogy munkánkat a város közönségének együttérző szeretete kíséri és erre hivatkozva kérjük most, hogy ennek az együttérzésnek külső kifejezésre juttatása bizonyítékul, a Szent László-tér, a Bémer-tér, Rákóczi- és Horthy Miklós-utak házait és üzleteit szíveskedjenek fellobogózni és az Országzászló háttérében álló Fekete Sas és Polgári Takarékpénztár épületeinek ablakait és erkélyeit az ünnep

idejére szőnyegekkkel is díszítsék föl. A helyszűke és az esetleges zord időre való tekintettel helyesebbnek találtuk a fenntartott ülhelyeket állóhelyekké átváltoztatni, emellett az ünnepély összes résztvevői állva fogják az avatási ünnepséget végignézni.

Az ünnepély pontosan 11 órakor kezdődik, ezért a kordonon belül elhelyezkedők és a kordonokat hozók legkésőbb 11 óra előtt 5 perccel foglalják el helyeiket, amire utasításukat a vilamos sínek keresztezésénél álló főrendezőktől fogják megkapni.

A díszbédén felszólalók sorrendjét már megállapította a rendezőség.

Rendezőség.

A Kereskedelmi Csarnok felhívja Nagyvárad összes kereskedőit, hogy vasárnap délelőtt fél 11 órakor gyülekezzenek a Csarnok nagytermében, hogy onnan zászló alatt testületileg vonuljanak fel az országzászlóavatási ünnepélyre. A Csarnok elvárja, hogy ezen a hazafias ünnepélyen kivétel nélkül minden kereskedő jelen legyen.

A Kereskedelmi Alkalmazottak és Magántisztviselők (volt Céh) Szakmai Szervezete (Mezey Mihály utca 2.) ezúton is felkéri tagjait, hogy f. hó 8-án, vasárnap délelőtt 10 órára az otthonban gyülekezzenek, ahonnan együttesen vonulnak ki az országzászló felavatási ünnepségre. A vezetőség nyomatékosan felhívja tagjait a pontos megjelentésre, mert súlyt helyeznek arra, hogy minél nagyobb számban legyen a szervezet képviselve.

A Magyar Tűzharcosközség értesíti tagjait, hogy az országzászlóavatás ünnepsége miatt a vasárnapra hirdetett tagavatások folyó hó 15-én vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartatnak meg.

Nagyvárad és Vidéke Ipartestületének felhívása. Felkérjük a nagyváradai iparosokat, hogy holnap délelőtt 10 órakor az Ipartestületnél feltétlenül jelenjenek meg, ahonnan testületileg fogunk résztvenni az országzászlóavatás ünnepélyen.

Kuruzslás áldozata lett

Az a sok könnyelmű ember, aki az illetéktelen szomszédra, vagy tudálatlan barátokra hallgatott, orvosi tanács helyett. Gondoljunk csak a tragikusan végződött fogyókúrákra. Az egészséggel játszani nem lehet, a túlhízás ellen épp úgy,

mint különösen a gyomor-, epe-, cukorbetegségek esetén orvosi tanács és ellenőrzés mellett kell 4-6 hetes kúrát tartani a Mira glaubersós gyógyvízzel.

Olasz újságíró a bécsi döntésről

A Genfben megjelenő „Voix des Peuples” c. kisebbségi folyóirat, melynek szerkesztője tudvalevően a Nagyváradi elszármazott dr. Kövér Gusztáv, figyelemreméltó cikket közöl „Le verdict de Vienne” címmel. A cikk a többi között azt fejtegeti, hogy miként lehetett volna az új román-magyar határt megvonni olyképpen, hogy Magyarország minél kevesebb román és Románia minél kevesebb magyart kapott volna.

A cikkíró szerint — le kell itt mindjárt szögezünk, hogy ezzel a megállapítással nem értünk egyet! — Magyarország lemondhatott volna a székegyházi, akik külön, elzárt szigetet alkotnak, mert úgy, ahogyan megvonták, az új határ nagyszámú románágot juttatott Magyarországnak. De, még ha vissza is kapta Magyarország a székegyháziakat, meg lehetett volna vonni az új határt úgy, hogy a lehető legkevesebb román és cserében lehetőleg a magyarság zömét juttassák vissza Magyarországhoz.

Ezt a határvonalat a cikkíró így képzei el: A Magyarországhoz visszakerült Máramaros szigettől délkeletre kiindulva, ez a vonal először kelet-nyugati általános irányt követne, a hegyek hosszában a Pietrosz-hegységig, itt dél felé kanyarodna, a Szamostól néhány kilométerre keletre s annak folyásával párhuzamosan haladva, Nagybányát Magyarországnak hagyva. Azután kelet felé kanyarodna, a Breadia (?) hegyig és „S” alakban Déstől (Magyarország) keletre és Besztercétől délre (Románia) a Szamos és Maros közötti elválasztó vonal hosszában haladna. A Kárpátokhoz a Borgói hágónál csatlakozna és innen a vízválasztó vonalat követné egészen Kovásznáig, vagyis valamivel beljebb haladna, mint a Magyarország által most visszakerült történelmi határ. Kovásznáról kiindulva északnyugati irányban haladva — meg egyezne a bécsi döntés által megállapított vonallal, majd azt újra elhagyná Marosvásárhelytől nyugatra, hogy a Maros folyását kövesse Nagyenyedig, Nagyenyedet is magában foglalva (tehát Tordát is Magyarországnak hagyva). Innen, éles kanyarral, észak felé térne ki, hogy újból csatlakozzék — Kolozsvártól délre — a döntőbírósi határvonalhoz, amelyet nagy vonalakban tovább követne, de néhol kissé délebb haladna, hogy jobban fölshabadtítsa a vasutat és főként, hogy a hegyek gerincét kövesse (Magyarországnak hagyva, például, Kis-Szamos és a Sebes-Körös forrásait). Nagyszalontáról kiindulva észak-dél irányú általános vonalat követve Pankotától, Világostól és Lippától (mindhármát visszaadva Magyarországnak) keletre haladva egyesülne végül a Temes folyásával, egészen a jugoszláv határig.

A cikkíró ezután felsorolja, hogy mik lennének ennek az általa fölvázolt határvonalnak az előnyei. Megállapítja, hogy az új határral összehasonlítva, ezzel a vonallal Magyarország elveszett volna két, román többségű vármegyét, (Szolnok-Doboka és Beszterce-Naszód), valamint a Visó völgyét Máramaros megyében. Ezzel szemben azonban a fölvázolt határvonal visszajuttatja volna Magyarországnak Arádot, Temesvárt, Tordát, Nagyenyedet; neki hagyta volna, mint a döntőbírósi, a körösmezői vasút teljes használatát, a szamosvölgyi (Szatmár-Zsibó-Dés) vasutat és főként azt vonalat, amely Kolozsvárról Tordán át Marosvásárhelyre vezet, míg a bécsi döntés elvágtatta ezt az egyetlen közlekedési utat Magyarország és a visszatért Székelyföld között. Ellen-szolgáltatásként Romániának maradt volna a visó-völgyi vasút, melyet a román állam meghosszabbított Borsától a bukovinai Cămpulungig, ahol találkozik azzal a vonallal, mely Besztercéről jön Dorna-Vatrán át; a Romániának hagyott Kárpátokon inneni területnek tehát széles közlekedési lehetősége lett volna az ország többi részével.

Mindent egybevetve — folytatja érdekes fejtegetését a cikkíró — ez a megoldás Magyarországnak juttatott volna épen olyan kiterjedésű éppannyira lakott területet, mint a bécsi döntés. De ez a terület sokkal több magyart és sokkal kevesebb román ölelt volna fel. Ennek a határnak kétségtelenül meglenne a maga — főként stratégiai — hátrányai is, amennyiben Magyarország elvesztette volna a Kárpátok vonalának egy részét; azt azonban egyértelműen lehetett volna olyképpen, hogy demilitari-

zálták volna a hegységnek Románia részén maradt területét. Másik hátránya a javasolt határvonalnak az, hogy egy „folyosót” létesített volna, meglehetősen csipkézett határvonallal.

A cikkíró a továbbiakban megállapítja, hogy ez a megoldás hármassal előnyös volt: nagy részben eltüntette volna a nemzetiségi kérdést, amelyet a bécsi döntés nem oldott meg teljesen; teljes egészében felszámolta volna az eddigi román-magyar határt, egész hosszában visszaállítva a trianoni határ által szétválasztott egységeket, míg a bécsi határvonal, bármilyen mélyen hatol is be Erdély területére, a trianoni határt Nagyszalontól délre érintetlen hagyja; és végül: visszajuttatja volna Magyarországnak a besztercei szászok helyett a bánági svábok nagy részét. Tény ugyanis, hogy, ellentétben az igen erős germán fajú öntudatu szászokkal, akik sem Magyarországon, sem Romániában nem asszimilálódnak, a lágyabb temperamentumu svábok sokkal inkább magyar-barátok és könnyebben magyarosódnak. Ahelyett tehát, hogy Romániában hagyták a svábokat és a három szász csoport közül kettőt, a svábok visszatértek volna Magyarországhoz és a három szász csoport megmaradt volna Romániában; mindenekfelett: átengedve körülbelül 600 ezer román (a visszacsatolt egymillióból), a fent vázolt határ visszakerült volna Magyarországhoz részére még egy félmillió

Nagyváradi Agrár Takarékpénztár R. T.
Rákóczi út 6. sz.

Alapítke és tartalékok: 1,336.200 pengő.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Leszámitol váltókat, folyósít kölcsönöket jelzálogi és árufedezetre

**Elfogad betéteket
előnyös kamatozásra**

Fióktintézet: Nagyszalontán

Nagyszalontai áruaktárába beraktároz és kölcsönt nyújt terményekre és árukra!

magyart abból a háromnegyed millióból, melynek most Romániában kellett maradnia. Továbbmenve: míg a trianoni határ 1 millió 900 ezer magyart hagyott Romániának és csak 25 ezer román Magyarországnak (később, Kárpát-alja visszakerése óta 40 ezer), az új határ 1 millió román juttatott Magyarországnak és 700 ezer magyart Romániának; kevésbé kiáltó ugyan, de még mindig aránytalan. A fentebb leírt megoldás ezt az arányt 5 és 600 ezerre csökkentené, kicserélve ezt a 600 ezer román 500 ezer magyarért és 100 ezer németért, nem hagyva Magyarországnak többet, mint 400 ezer román és Romániának körülbelül egyenlő számú magyart, — mert az Erdélyben maradó 200 ezer magyar számát kiegészítene a megközelítőleg ugyanannyi számú moldvai csángó és bukaresti magyar.

A cikk a továbbiakban az új határmegvonás politikai vonatkozásait és okait fejtegeti, ami azonban már nem tartozik ismertetésünk keretében. (F. V.)

Hol lesztek este?
Természetesen a
Spolarich
Kék Duna Étteremben!
AT OPERA MELLETT!

POMPÁS, ELEGÁNS, DIVATOS VACSORAZÓHELY,
HIRSKONYHÁJÁVAL ÉS REGGEL 5-ig
Rácz Béla
MŰSZAKAI! TEL.: 121-315 és 122-528

Befejezték a honvéd-vasútépítők az északi és déli Erdélyt összekötő vonal építését

Szabad az út Marosvásárhely felé

Besztercéről jelentik: Szébb Miklós napi ajándékot nem kaphatott volna sem a Kormányzó ur, sem az ország népe, mint azt az új vasúti vonalat, amelyet kilenc hét alatt építettek ki a honvédek vasútépítő osztagai, hogy Délerdély és Északerdély között megvalósítsák a közvetlen vasúti forgalmat. Az új határ ugyanis a székelykocsárdi vasúti állomást elvágtatta Magyarországtól s Marosvásárhely felé a vasúti közlekedés igen nehézé vált.

A honvéd vasútépítő osztagok — számszerint mintegy háromezer ember — három hónappal ezelőtt hozzá kezdtek az új vasútvonal kiépítéséhez és ezzel csütörtökön este lettek készen, úgy hogy Miklós napján az első vonat már meg is indulhatott Kolozsvárról Marosvásárhely felé.

A vasútvonalat építő katonák otthon maradt családjainak nehéz helyzetén igyekezett segíteni a kereskedelmi miniszter akkor, amikor a vasútépítésben résztvevő legénység részére százezerpengős jutalmat utalt ki. A százezerpengős jutalomban körülbelül kétezerötven katona részesült, akik október elseje óta résztvettek a tizenhat kilométeres vasútvonal megépítésében.

A síneket építő katonai munkáscsoportok a dípségi nagyréten találkoztak össze s kapcsolták egymásba a síneket. Amikor ez is befejeződött, mint egy nagy család, összegyűlt a vasútépítő zászlóaljak és századok tisztikara és legénysége.

Aldomás is került jó magyar módra. A zászlóaljparancsnok így méltatta a nap jelentőségét:

— Két sáncpár összetalálkozott, ami azt jelenti, hogy Magyarország két része, az elszakított Székelyföld és az anyaország végre összekapcsolódott. Ez a nap összeesett Kormányzó Urunk névnapjának előestéjével. Ez a mi Mikulásunk, amelyet odateszünk legfőbb Hadurunk lábai elé.

A katonák ekkor háromszoros éljente zúgták Horthy Miklós nevére.

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi Rt.
járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi út 10. sz.
Telefon: 11-17

Európa új gazdasági rendje

Irta: dr. Géresy Léber János

Nincsen nap, hogy ne hallanánk felőle. Nem vehetünk kezünkbe egy újságot, nem lapozhatunk át egy folyóiratot, hogy ne olvassunk róla. Az új társadalmi rendről és benne egy új gazdasági berendezkedésről. Ami még nincs *De lesz!* Lennie kell, mert a jövő méhe magában hordozza.

Ujjongva köszöntik a szegényeket. A kitagadottak. Akiknek nincs veszteni valójuk. Akikre eddig senki sem gondolt komolyan. Akikkel eddig senki sem törődött igazán, emberségesen. Akik ettől a megszületendő új világtól földi, gazdasági, szociális megváltatásukat várják.

Félve, tagadva támadják a gazdagokat. A birtokon belüliek, akiknek van veszteni valójuk. Akik eddig mindig az élet napsütéses oldalán álltak. Akik úgy irtóznak az árnyéktól: munkától és szegénységtől, hogy közelről látni sem akarják.

Kissó szokatlannak, talán érthetetlennek is látszik, hogy illetékes hely még mindig nem szölt bele döntően ebbe a vitába. Egyszer sem mondta még meg: ez van, így jó, így lesz. Valamit sejtett, valamit ígér, valamit tervez nyitokban, de hogy mi lesz ez és milyen lesz ez, illetékes hely azt nem mondta még meg részletekbe menő határozottsággal. Mintha várná, hogy az erjedő must magától forrja ki magát; hogy a tisztátalan gondolatalmaz magától tisztuljon érett aszúvá. Bölcsesség van ebben a türelemben, ebben a várakozásban, mert nem a felülről diktált rendben, hanem az alulról feltörő életben van erő és marandóság.

Sokan kifogásolják azt, hogy most a háború kellős közepén, amikor nemcsak átvitt értelemben, de sokszor a szó fizikai értelmében is zeng felettünk az ég és reng alattunk a föld, ilyen messzemenő tervekkel, ilyen forró gondolatokkal foglalkozunk. Nem illik — mondják — elterelni a figyelmet ma a legnagyobbról: a háborúról. Ezen fordul meg minden. Ettől függ jövő sorsunk. Hiába tervezünk, hiába kalkulálunk: légyarákat építünk csupán, amelyet a háború fordulata lerombolhat.

Nincs igazuk az aggodalmaskodóknak. Az a bizonyos új társadalmi rend és benne az a bizonyos új gazdasági rendszer megszületik, bekövetkezik mindenképpen. A háború kiseléltetheti a földkerekség bizonyos részein, megbonthatja, esetleg eltorzítja az új életet, de létét, érvényesülését megakadályozni nem tudja.

Kell tehát, hogy beszéljünk róla. *Hogy mi* beszéljünk róla. Mi, akiknek bőrére megy a jäték. Mi, akik történelmünk újabb egészséges és dicsőséges korszakának megnyílását várjuk tőle. Nem ülhetünk ölbetett kezekkel, nem várhatunk mindent másoktól. *A magunk jogait magunknak kell kivívunk, érdekeinket magunknak kell megvédenünk.*

Most kell, hogy beszéljünk róla. *Most* és nem a háború befejezése után, amikor már késő lesz. *Most* vajúdik a kor, *most* érik a gyümölcs. *Azé* lesz, aki *most* törődik vele.

Németország és Olaszország a szószoros értelemben élethalálharcukat vívják egy romboló háborúban. Mégis szakítanak időt arra, hogy az új európai politikai rend alapjait már most megvessék.

Jogunk is van ahhoz, hogy ennek az új társadalmi és gazdasági rendnek kialakításába beleszóljunk. *Magyarországé az erdem és a dicsőség, hogy ennek az új világnak előfutárja lehetett, hogy azokat a nagy történelemformáló eszméket és erőket, amelyek ma Európa újjárendezésének erőforrásává lettek, meghirdette.* Mi már 1919-ben tudtuk azt, akatuk azt, hogy egy új, szebb, igazságosabb és emberségesebb világ köszöntsen az emberiségre. Nem rajtunk múltott, hogy egyedül állván akkor majdnem egy egész világgal szemben, megtépett erőnkkel elgondolásunkat és akaratunkat nem tudtuk megvalósítani.

Lássuk tehát ezek után, milyen is lesz, milyennek is kell lennie annak az új európai gazdasági rendnek, amelyre a népek milliói várnak. A történelemben nincs ok nélküli okozat. A gazdasági életben még kevésbé. Minden új rend, vagy rendszer szerves folyamánya egy előbbi rendszernek még akkor is, ha azzal ellentétesnek látszik.

Istene és a léleken kívül semmi sem örökkévaló a földön. Az örökkévalónak hitt és hirdetett rendszerek sem. A törzsi gazdálkodásra jött a feudalizmus. A feudalizmust felváltotta a liberalizmus. A liberalizmust most haladoklik a kollektív gazdálkodási gondolat karjainak szorításában.

Tévedés tehát, liberális kitalálás vagy sutogó zsidó hazugság az, hogy az új európai gazdasági rendet Hitler és Mussolini találták ki és ők akarják rákényszeríteni a kis népekre. Az övög csak az erdem, hogy idejekorán felismerték ennek az új rend kialakításának szükségességét. Hogy országukban részben már meg is valósították s az új rend ellenségei részéről rájuk kényszerített háborúnak terhét és kockázatát vállalták Európa gazdasági jóléte érdekében.

Európa új gazdasági rendjének első ismeretető jegye, hogy „egy” egységes gazdasági birodalomba foglalja össze Európa összes népeit és országait. Nem lesz külön német, olasz, magyar, spanyol stb. gazdasági öncélúság. Csak „európai” gazdasági érdek lesz. Elmosódnak és lassan, észrevétlenül el is tűnnek a vámhatárok. Az egyes országok autarchiája helyett Európa önállósága lesz a főcél.

Afrika kiegészítő része lesz Európának, mint ahogy földrajzilag, geológiailag az is volt valamikor. Európa nyersanyagokban nagyon szegény, Afrika nyersanyagai nélkül gazdálkodni és megélni nem tud.

Európa új gazdasági rendjében irányított lesz a gazdálkodás. Nem országos, hanem európai jelleg és szükséglet szerint. Központilag előre szabják majd meg a termelés rendjét. Központilag osztják szét a termelt javakat a termelésben dolgozó munka értéke és az egyes népek gazdasági szükséglete szerint. *Minden ország azt fogja termelni csak, amit természeti adottságainál: talajösszetételénél, éghajlatánál stb. fogva a legnagyobb mennyiségben, a legjobb minőségben és a legolcsóbban tud előállítani.* Korlátozott lesz a termelés. Mindenből csak annyit szabad előállítani, amennyit a piac, illetőleg a fogyasztás fel tud venni. Kivételre csak azt és annyiban fognak termelni Európá-

MÁRIA TERÉZIA BRANDY
ST. HUBERTUS LIKÖR
KECSKEMÉTI BARACK PÁLINKA

BRAUN
TESTVÉREK RT. ALAPÍTÁSI ÉV: 1839

Budapest VIII., Üllői-ut 60
Kérje mindenütt

ban, amennyi a tengerentúli s gazdaságilag különálló külföldről történő behozatal ellensúlyozásaképpen, vagy ellenértékeképpen szükséges.

Hogy ebben az egységes európai gazdasági birodalomban a benne résztvevő egyes országok között a forgalom könnyen lebonyolítható legyen, *szükség lesz egy „európai” fizetési eszköz, valuta bevezetésére.* Az eddigi hírek és jelek szerint ez a valuta a német birodalmi marka lesz. Gondoskodás fog azonban előre történni arról, hogy a birodalmi márkának árfolyamát a többi európai országok valutájának árfolyamához rögzítsék. Minden ország belforgalmában megmarad az ország nemzeti pénzegysége. Az országok egymás között és Európa a külfölddel azonban csak márkában számol majd el.

Európa új gazdasági rendjének ezt a kőpét illetékes körök eddig még nem határozták meg ilyen világosan. Azokból a beszédekből és nyilatkozatokból, amelyeket német gazdasági vezetők, élükön Funk birodalmi miniszterrel, már több ízben elmondtak és azokból a sajtóközleményekből, amelyeket a leghíresebb német és olasz közgazdászok írtak meg, nyilvánvaló azonban, hogy ezek lesznek Európa új gazdasági rendjének jellemző jegyei és tulajdonságai. *Ahány jegy és tulajdonság, annyi külön érték a jövő gazdálkodás eredményességének szempontjából.* Örömmel kell, hogy várja és köszöntse megszületését az a Magyarország, mely a régi rendnek sokszor a legkisebb mértékben áldozata volt. Az örömmön túl azonban *törődnie is kell azzal, hogy érdekei és jogai ebben a kialakuló új rendben idejekorán és kellő mértékben megvédessenek és biztosítsanak.*

Már itt is kapható a

„Lubé” kávé

Kérje minden fűszer- és csemegeüzletben.

Lezárta Bulgária a román-bolgár határt

Szófiából érkező jelentések szerint a bolgár kormány Románia felé lezárta a határt. Ennek okát abban jelölik meg, hogy néhány nap óta a menekültek tömegesen özönlenek Romániából Bulgáriába, különösen olyanok, akik a

jelenlegi kormányt megelőző időben politikai szerepet játszottak. November 27-ike, a vasárda véres akcióinak kezdete óta a Romániából Bulgáriába menekültek száma meghaladja az ezret.

Oriási sikerrel fut a **KORONA** (volt Dorian) mozgóban az

„A bukaresti földrengés“ **ALCAZAR**

A szerelem, könny, bánat, izgalom, borzalom és öröm filmje.

Előadások kezdete d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor. — **Vasárnap délelőtt 11 órakor** matiné olcsó helyárrakkal.

Látogatás a budapesti parlamentben

A képviselői bejáratnál fesszes tartásban két tudósítás emlékeivel közeledtem a napokban az Országsházához. Valahogy úgy alakult, hogy még sohasem voltam jelen a magyar képviselőház ülésén. A háború előtt, pesti jogászkoromban, tisztes távolságból figyeltem az akkori nagy parlamenti viharokat és a háború után, ha Erdélyből vagy Bukarestből rövid látogatásra a mából vagy fővárosba kerültem, rendszerint a nyári hónapokban történt ez, amikor nem volt parlamenti ülésszak és csak az üres termekben, folyosókon bolyonghattam végig...

Azért a parlamenti életet csak Bukarestben ismerhettem meg közvetlen szemlélet alapján s midőn a dunaparti gyönyörű palota díszegyenruhás ajtóállójánál — nem csekély elfogódottsággal — a belépés módjait iránt érdeklődtem, akarva nem-akarva a bukaresti parlamenti tudósító szemüvegét tettem a szememre.

A képviselői bejáratnál fesszes tartásban két rendőr áll, szembefordulva a kapuval s az ajtóálló méltóságteljesen utasít a 4-es számú bejáratra, ahol a közönség az épületbe bejuthat.

Az első benyomás: nagy rend van itt.

Kis szomorúsággal könyvelem el, hogy Bukarestben tíz éven át minden ajtó nyitva állt előttem a törvényhozás házaiban s itt még idegen vagyok, egyszerű „közönség”. De az erdélyi sors nevelője ez, hogyan is lehetne ez másként. A sértett egyéni hírség azonban akkor is akadékoskodik bennem, amikor a közönség várótermében kitöltöm a „kivívó lapot” az egyik jólismert erdélyi képviselő nevére, azzal a kéreccsel, hogy állítasson ki számomra belépőjegyet a karzatra.

Csak a karzatra. Bukarestben a folyosón terpeszkedtem, beültem az ülésterem karosszékeibe is, ott lebzseltem a szenátus legmeghittőbb helyén, az úgynevezett „elhaló léptek termében” a miniszterek, államtitkárok és más

Szőrmebundát

ajándékozzon

Karácsonyra

Párisi szücs és szőrmeüzlet

Nagyvárad, Heyman-kert

bennfentések között, amáhez hasonló betolakodás a budapesti képviselőházban egyszerűen lehetetlenség... De, mondom, itt még idegen vagyok, az újságitró páholyba is csak a kellő eljárás lefolytatásával juthatok be, Nem baj, így is jó egyelőre. A lényeg az, hogy most már mi is ide tartozunk, ismerős erdélyi képviselőkhöz fordulhatok a magyar képviselőházban. Igen nagy, ünnepi pillanat.

Legjobbhan szerettem volna „valamelyik erdélyi képviselő”-höz címezni a jegy-kérő lapot, de ez nincs megengedve. Azért egyremásra töltöm ki a kivívó lapokat. De egyik próbálkozásom a másik után végződik eredménytelenül. A kezelő hivatalnok csőpostával küldi be a jelentkezéseket s ugyancsak csőpostával érkezik ki a várakozók folyosójára a válasz:

— X képviselő úr nincs jelen. Y képviselő úr bizottságban van s onnan nem lehet kihívni.

Az ötödik kivívó lapot magához Pál Gáborhoz, az erdélyi csoport elnökéhez címzem. Közben erdélyiekkel beszélgetek, akik ugyanolyan járatban vannak. Ők is Pál Gáborral óhajtanak beszélni. Kis idő múlva hangzik is a kiáltás:

— Pál Gábor képviselő úr vendégei! Teszenek feltáradni a fogadóterembe.
Lépcsők és folyosók labirintusán át jutunk el oda. Pál Gábor már ott vár minket. Utoljára a magyar párti bukaresti irodájában láttam, erdélyi magyar sérelmekről beszélt az ő felindulástól remegő hangján, azzal a hevülettel, ami oly jellemző rá. S most a magyar képviselőházban, székely-magyar ruhába öltözöttlen fogadja erdélyi ismerőseit.

A fogadóteremben számos képviselő beszélget látogatói csoportjaival. Köztük Pakocs Károly kanonokot veszem észre, aki a terem végében, karosszékben ülve, elmerülten tárgyal valakivel. A helyiségben kellemes, tónpa fény s egyetlen nagy zimmögésbe olvad a képviselők és vendégeik beszélgetése.

Kis idő múlva megkapom a jegyemet és újabb lépcsőkön és folyosókon át a karzatra irányítanak. Még erősebben rohannak meg a román parlament emlékei s mikor a karzaton számozott helyemre vezetnek és letről, az ülésteremből magyar zengetek csapnak fel román szónoklatokhoz, közbeküldésekhez szokott fülemhez, ismét a kivételesen nagy élmények megilletődése fog el. A magyar képviselőházban vagyok.

Szeretnék a legelső sorban helyet foglalni, de az altiszt figyelmeztet, hogy ez nincs megengedve. Csak a saját, számozott székhöz van jogom. Jegyzetelni próbálok, de az altiszt rámszól: nem szabad. Feldollok s a márványoszlophoz támaszkodva igyekszem jobban lelátni, de rendreutasítanak. Ismétellen megállapítom: itt rend van.

Nyujtogatom a nyakamat és úgy tájékozodom az ülésteremben, amelynek külső képe, szépsége, pompája nem tűr összehasonlítást. A rendszer is más. A magyar parlamentben nincs szónoki emelvény; a szónokok a körben-

Deutsch Mór és Fiai

férfi, fiu-ruha és bundaneműgyár
Budapest, Károly király-ut 28
(Közp. Városháza)

Eladás nagyban és kicsinyben
Nagymagyarország legrégibb cége

Ítűlő széksorokban, helyeikről beszélnek s a legelső széksort a miniszterek híres bársonyszékerei alkotják. Szemben, magas emelvényen, az elnök ül, előtte alacsonyabb emelvényen az épp tárgyalás alatt álló javaslat előadója. Az elnök szigorú figyelmet tart, már a közbeszédőket is csengőjével inti le, míg a román képviselőház elnöke csak akkor nyult viharcsengőjéhez, mikor már orkánt nért fel a Házban a pártpolitikai szenvedély.

A megajánlási vita utolsó beszédei hangzottak el éppén. A szélső jobboldali széksorokat sűrűn teleülték a nyilaskeresztes párt és a megújulás pártjának képviselői, a kormánypárti mezőkben azonban üresen idlontak a széksorok. A negyedik mezőben, az erdélyiekben is mindössze három képviselő üldögélt s számuk nem emelkedett a többórás ülés alatt. A bársonyszékekben sem ült óránkon át senki sem, míg végre Csáky István, a legnépszerűbb miniszter, helyet foglalt az egyik fotelben és szorgalmasan jegyzetelni kezdett.

Feladva beszélt egy ellenzéki és egy kormánypárti szónok. Az ellenzékieket sűrű közbeszédőkkel zavarták a MÉP pártiak, amit a nyilasok és az imrédisták nem viszonoztak ugyanebben a mértékben. Minden újabb kormánypárti szónoknak alig néhány mondatát hallgatták meg s aztán gúnyos megjegyzésekkel tüntetőleg kivonultak a tereméből. Volt olyan kormánypárti beszéd, amelyet összesen kilenc képviselő hallgatott végig. Köztük egyetlenegy erdélyi.

Azt rögtön megállapíthatam, hogy a magyar parlament nem nyújtja azt az izgalmas színházat, amelyhez a bukaresti törvényhozás mindkét háza hozzászokott. A szenvedélyek itt nem ragadják úgy el a honatyákat, a bírálókat sokkal kevésbé személyes éleik s általában az egész tárgyalási modor magasan fölülte áll az erősen balkáni ízű bukaresti hangnemenek. Számomra meglepő volt az a higgadtság és mérséklet, amellyel az ellenzéki képviselők is tiszteletben tartják a Ház méltóságát.

Csupán a képviselők érdeklődésének hiányát kellett némi csalódással elkönyvelnem. A mai parlamenti rendszert valóban kiöregedett intézménynek tünteti föl ez, ami gyökeres átalakítást sürget. (j. b.)

Standard

Mussolini tér 11/a.
Ulmann palota.

Gyermekkoscsik, csőbutorok, vasbutorok,
ácsodronyok legoicsőbban.
Telefon: 17.07.

A költségvetés a Felsőház bizottságai előtt

Budapestről jelentik: (Budapesti Ertesítő)
A Felsőház bizottságai ma délelőtt 10 órakor összeültek, hogy megkezdjék a költségvetés tárgyalását.

Frenczel Sándor üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Eöület üvegezés
Képkerepezés

Nagyvárad, Szt.-János u. 44
Telefon: 19-13

SICULUS:

TEMPI PASSATI

(Naplórészletek)

Véget ért a gyűlés. A vén pap még némely ügyben hagykozott a kántornak s utána nyomban szedelőzködött. A megyebíró apró köhécseléssel a torkát köszörülte, majd a lábát a padlóhoz fenle: hírvivőt küldött valami elé. Egyik-másik tanácsos biztatólag pillantott rá, hogy hamatosan kibátorítsa belőle a szót, mert a plébános úr már indulóban volt.

— Szeretett lelképásztornok! — kezdte a kúrator, mire az öreg pap megállott a terem közepén. Jóságosan nézett a báránnyákra, kiket Isten mezőin legeltet már negyven éve.

— Szeretett lelképásztornok! — ismételte a kúrator, majd a padlón, meg a csizmáján létozott a szeme s a hulló ujjasát a vállára igazította. Belepirosodott, aztán ismét köhécselt.

— Mondjad csak, fiam! — biztatta a pap, de hangjára rásötétedett lelkének az árnyéka. Érezte, hogy valami szokatlan következik.

Az ember erőre kapott:

Isten kegyelméből eltöltöttünk jó néhány esztendő, plébános úr. Minő régen volt s mégis mintha csak most lett volna, hogy bokrétdás lovakkal bétettük a parókiaira.

— Biza rég volt! — szólt közbe a harangozó.

— Hamar múlik az idő, — folytatta a szónok.

— Mű rendre kiöregedtünk s utdnunk következnek az ifjak, az munkabtrók. Ez az életnek a rendje. S mű félredlünk. Magam se tudom má tartani az ekészervát, a barázda meg éppen fótosra megyen ki. Ugy látjuk, hogy az

30 év óta

birja a Darmol sok millió ember bizalmát. Ez a legjobban bizonyítja, hogy a Darmol milyen jól bevált és kitűnő hashajtó. Székrekedés ellen a jó és kedvelt hashajtószer, a **DARMOL**

egyházi ügyekbe is esnek néha ihányosságok. Met hát az öreg szem nem igen lát ilyenösbe az Isten barázdaín sem.

A község fiatal jegyzője háledezett, felémelte kezét, hogy leintse a kegyetlen embert.

A pap szálaként állott a hívei előtt. Néha megmozdított fején hullámszása borult vállig érő hófehér haja. Mintha vénja lombját borzolná viháros idő.

— Hagyd csak, fiam! — Intette jóságosan a jegyzőt. Aztán a falu szemébe nézett mélyen. Hogy olvasson ott, mint anyai máskor. Ó keresztelte legtöbbször s ő törte be a havasok ficsánkodó verét Isten szekerébe.

Az ismerős szemek úgy néztek vissza rá, mint könyv lapjáról a betűk: határozottan, jétreírthetellenül, sötétfeketén.

Ahogy a megyebíró befejezte, dermesztő csend esett a pap és a hívek közé. A csend nőltön, amíg percek alatt áttörhetetlen vaslagra erősödött, hogy eltakarjon negyven esztendőt.

A szíven ütött vén pap már nem is a hívei előtt állott, hanem egy hírtelenében feje fölé nőtt templomban, ahol az ütésért is hála jár az Istennek. Égre emelte elsötétült arcát s mélyen döngő melléből szakadozni kezdettek a hangok.

— Te Deum laudamus! — énekelte. Ugy énekelte, hogy az öreg hang megszegyenítette hajdani ifjúságát.

A jegyző könnye kiesett, az emberek némelyike az hátte, hogy megbomlott a régi pástornok. Összeszorított fogakkal, konokul várták,

hogy ez a nehéz idő fusson el a fejük fölött.

Nem sokdíg tartott. Még csak a befejezés utolsó szavait énekelte:

— Non confundar in aeternum! Soha meg nem szegyenülök.

Aztán megindult hazafelé.

A parókia kőhajításnyira terült, de nem póstányi út volt. Csak a jegyző kísérté szóltanul: nem merre a Te Deum ízet letörülni a lelkeről.

Az útszéli vackorfán sárgarigó rikkantott. Mosolyogva vette az öreg a fülébe a füttyszót s ez vissza is terelte a való világba.

— Isten megdldjon, öcsém, hogy velem jötel, — köszönt el a jegyzőtől! — Mikor legközelebből ebédre hívlak, akkor... No, de máj megmondom.

Benn a plébánián fia lelket sem talált: faluba széledt a házanépe. Festett íróasztala mellé ült megpihenni. Milyen jó, hogy egyedül van. A vén kakukos óra ütemesen verte az időt

DEUTSCH K. I.

bemutatja a bel- és külföldi gyarak összes újdonságait.

Nyitva egész nap!

Szabad bemenet!

perceit. Ki tudja hányadikat negyven év óta. A kakuk is már berekedt, kivénült a világgból.

Valami forráság szikkasztja a belsejét. Csöpp sejkékvizsel nedvesítette a nyelvét.

— Hát már eljött volna az én óráim? — tűnődött hosszasan.

Reszkető kézzel toll után nyúlt s árkos papíron írást indított:

— Kegyelmes Püspök Atyám! Isten kegyelméből már ötven éve pástornok az én drága székely népem. Ebből negyven esik jelenlegi helyemre. Tettem, amit tettem, de már elfáradtam. Erre és az alábbiakra való tekintettel hódolattal kérem, hogy a kivénült szolgát kegyeskedjék Isten nevében nyugalomba bocsátani. Indokaim: Először...

Felállott, hogy kinyissa az ablakot. Isten tudja, hogy ma miért van oly különös meleg. Megtörülte kék babos kendőjével a homlokát s apró lépésekkel mérni kezdte a szobát.

Lapját hullató anyakönyvön akad meg a szeme. Reggel hagyta az üveges pöcön. Az első lapra nyitott: itt kezdette ezelőtt negyven évvel. Mennyi név a keresztükönél, a temetőben s az oltár előtt! Az ő kezén fonódott folytatása ezer évek. Felvillanó, meg kialvó gyertyák: a lumen Christi, meg a Requiem.

Nem bírta már a hőséget. Külépett a szobából, hátrabállagott a vén fáskestbe, itt lengő nyári szél bujkált az árnyék alatt.

Az idén nincsen gyümölcs, a tavaszi fagy megölte a világot. Innen is tovább ment.

A palánkialan kert mellett kezdődött a mező. Sárguló búzatáblák jdtékosan hullámszóttak a kék égben, piros pipacs színezte a nagy, egyforma sárgaságot.

Átlépte a füves barázdat. (Jaj, a barázda, az „igenösbe“ futó barázda!) Leszakított egy megéri kalászt s tenyerébe pergette a magvakat.

En megszólalt a pitypalatty, az érő mező költészete.

Az öreg pap felnézett az égre, kék szemében nagy hálaadással. Azután a szájába vette a búzaszemeket.

Negyven év óta ennek a mezőnek a ke-

Alapítva: 1836 — Centenárium: 1936

Kossuch János

Budapest IX. Vamház körút 5. Telefon 387-141
üveg-, porcellán- és tűzállóedények, dísztárgyak, üveg- és porcellánkészletek. Alkalmi üvegyárának budapesti főlerakata
Védjegy: „Magyar Kristály”. ABO tae

nyere élteti, azóta más hátr természetét nem izlette. Mindig ez az egy. Ó adta vásárnaponként a kitartásra az erőt a munkáskezekbe, ő imádkozta le Isten áldását a hátra. És az Isten, meg a hátr, meg a munkáskezek kamatosztól adtak vissza neki mindent. Egy lett a vére a hívei verejtékével, verébe visszament az imádság ereje.

Ki ad tovább kenyeret Hol fog neki teremni a hátr? Minő lesz az idegen búzának az íze.

Lenyelte az írtos búzaszemeket és ésmét elővette kék babos kendőjét.

A búzatábla túlsó szélén a megyebíró nyomkodta a zsenegés szemeket, mérlegelte, hogy megkezdődhetik-e jövő héten az aratás. Ahogy a vén pap megpillantotta, visszafordult háza, hogy folytassa az írást.

Harmadnapra elküldötte a kérő levelet s

üveg- és porcelán nagykereskedés
karácsonyi kiállításán
Hlatky Endre utca 4. sz.

bemutatja a bel- és külföldi gyarak összes újdonságait.

Nyitva egész nap!

Szabad bemenet!

azóta nap-nap után igazított az egyház ügyein, hogy félbenmaradt munkát ne hagyjon az utódjára.

Nemsokára tarlóról fújt a szél s vége is lett a nyárnak. Elkötözött a sárgarigó, továbbállt a pitypalatty s már avar között bujdokolt a síró szél.

Szent Erzsébet napja vasárnapra esett. Olyan borongós novemberi napra, amikor a szép időre való emlékezés nyugtatja a szívet. Ezen a napon tette itt az utolsó szolgálatát az Istennek és a híveinek.

A szószékről még egyszer végignézett a templomon, de mintha már nem az övé lenne, mintha idegen arcok előtt állana, mintha sírú szítán keresztül látná a dolgokat s a múltat.

A szomorú sorsú Árpád-házi szentről beszélt mindvégig, magáról egy szót sem. Arról, hogy a királyi leány a szegényeknek, Isten koldusainak adta minden kincsét, ifjúságának minden munkáját s mindenki hállalansággal fizetett vissza.

Végül egy néhány könnyeseppel pontot tett az ígére, negyven esztendő legutolsó predikációjára.

Nála ebédelt a jegyző. Csendes, öreg szókkal emlékezett meg az ifjú ember atyjáról. Néha felkacagott a derűs emlékeken, de emellett valami árnyék mindegyre átfutott a homlokán.

— Holnap kora reggel indulok szép csöndben, a falu híre nélkül nyugalomba. — Terelte a szót a belsejére.

— Kis celeculám, egész vagyonom a háziakkal együtt elfér egy gépszekéren. Magam egyedül mennék veled. Elkíséred úgy-e, fiam, öreg megrakkant barátodat?

A jegyző elérzékenyült. Szerette volna felhármítani a falut, hogy ne engedje búcsú nélkül.

— Azt fogják beszélni, bátyám, hogy a pap megszökött a faluból.

— Magam is ez akartam, fiam. Higgyék azt, hogy megszöktek. Nekem nem árt, a falunak pedig némi büntetés lesz. Ennyicskét megkiván az igazság azért a hallgatásért a gyűlésen, azért a borzasztó csendért. De már nem panaszkodom, holnap indulunk, fiam!

Porka hó borította reggelre a falut. Szép fehér volt a hátr, mint az induló pap lengő haja.

Még egyszer végignéztatta szemét a templomon, az udvaron, a házon, ahová belenőtt

Szent Gellért Szálló, Budapest

260 szobás modern szálloda a Szent Gellért Gyógyfürdővel közvetlen kapcsolatban. Pezsgőfürdő. Előnyös pausálárak.

Meghülés?
Fájdalmak?
 Kérdezze meg orvosát!

Magyar gyártmány!

Causyth
 tableta

Minden gyógyszerárban kapható!

20 TABLETTA ÁRA 3.40 P

Gyártja: Ternajgó gyógyszerár, Budapest, Szent Gellért gyógyfürdő.

negyven esztendő története. De csak a felszinen maradt: félt a mélyre ereszkedni.

Aztán szekérré szállva elindult a jegyzővel háza felé, szülőhelyére.

A szekeres csak lépésben hajtott, mintha csak temetés lenne. A jegyző sem beszélgetett, engedték, hogy az öreg pap a maga csendességében földelje el a múltat.

A téli mező lankáin ködgomolygás takarta el a horizontot. A felkelő naptól riadtan szakadt szét a köd s a fák csupasz ágairól esomókban hullott le a gyenge hó.

A pap belemélyesztette szemét a sejtelmes mélységbe, majd az út hajlatánál visszafordította szemét a falura.

A tüzes ködből a torony bádorgódele kiragygott, a házakat még homály takarta.

— Megkéstünk a miséről! — mormolta magában.

Aztán valami távoli hang csengett a fülébe, át a szekér zörgésén. Figyelt. Hirtelen a kocsinak kiállott:

— Állj meg, állj meg, Pista!

Megálltak. A nyugodt csendbe beleszakadt a reggeli harangszó. Hallgatóztak.

— Áldott harang! Így még sohasem szólt. Se nem mise, se nem vihar, se nem temetés. Miért így különös ma a régi harang, fiam? — beszélt a jegyzőnek.

A jegyző a pap arcába nézett. A reggeli egészséges, piros arc fakósárga volt. Aggódva szólt:

— Nem mehetnének-e kissé gyorsabban, bácsi? — Szólt, hogy a szekérező, meg a gyorsaság kiszakítsa a falu öleléséből.

— Nem, fiam. Most már nem futunk meg. Szégyen lenne... Mégsem rosszak az én báránykám: ládd, mégis eljöttek búcsúzni. — A határ szélére mutatott.

Csomó lombtalan, félig havas, félig nap-sütötte fűzfa, erdeként ködlött a távolból.

Az öreg ember boldogan mosolygott.

— Drága híveim!

Szemét lehúnyta, mintha annak a melegebe akarná szorítani a falut, hogy ott örökre dédelgesse.

Lassan kocogtak tovább. Az íromba köves, tócsás úton nagyobb kőnek vágódott a kerék, a zökkenés kipattantotta a szemét. Új világ állt előtte, az elhagyott ház a virágos kert.

— Nézd, fiam, mennyi virág a fán! Nyisd ki az ablakot, hogy jöjjön be a tavasz.

Ismét lehúnyta a szemét, fejét elejtette s a jegyző vállára nehezedett.

Megálltak.

— Mit tegyünk, Pista? — aggódott a jegyző mélyszéles félelemmel.

— Itt a fene má mindent megött. — Mondott le halkán a legény.

A beteg embert végigfektették a szekéren, aztán megindultak visszafelé. Vissza a faluba.

— Milyen jó most, — szólt a pap nyugodtan.

— Érik a búza, szól a pütypalatty. Jaj,

milyen piros a mező! — A fejéhez kapott.

Tűzben égeti az arcát, mintha kialudni készülő gyertya lobbanna még egyet. A jegyző friss havat dörzsölt a halántékára. A hó gyorsan enyhítette.

— Milyen jó, fiam, hogy velem jöttél! — mondta most öntudatosan a hálás ember. Aztán ismét mosolygott.

Eszrevette, hogy visszafelé mennek. Vissza negyven év emlékei közé.

A jegyzői lakáson fektették le tiszta, fehér ággyba.

És a múlt mélységeiből egymásután álltak az ágy mellé a kisdedek, kiket megáldott. A mértusvirágos ifjak, kiknek homlokára rózsapirt festett. A derékbe nem tört férfiak. Az eljáródtak, akiknek a vállára segítette a terhet. A kibékítettek, a halálos ágyról Istenhez röppen-

tett boldogok. A kézen fogva iskolába vitt s később a magyar ugarba beállított tehetségek.

Ágya mellett lengett a sárból kirántott magyar zászló. Ott suttogott a pogány konokságtól megtisztított magyar gondolat. Zokogott a világhatársoktól sok felé tépett nemzet keserve.

Ismét megszólalt a nagy harang: Isten izenele. Behallatszott minden szava. Az ágy mellé állottak a hangok. Mily törpe ilyenkor Beethoven lángoló szárnyalása a szférák térségein. A harangszó Isten kopujából idecsengő hír, mosolygás a virág hervadásán, sajnálkozás a demoszthenesi adagóságokon, bíró a hazugság felett, gúny az égisz erő tornyokon.

Szólt, szólt a harang, amíg az öreg nyugdíjas pap elaludt a tiszta fehér ággyban.

Csendes ütemben vert a szíve és álmolta, hogy a hívei áldják a negyven esztendő rezdüléseit.

LIFT
HVERLAND
 BUDAPEST

M. kir. szabadalmazott emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára.
 VIII. Nap-u. 22.

51 ezer ifju és 50 ezer öreg cserkész van Magyarországon

A zsidó cserkészeket kizárják a szövetségből

A Magyar Cserkész Szövetség vezetősége sajátotéat rendezett a FAN SZ dísztermében.

Papp Antal ny. államtitkár, országos elnök, ismertette a résztvevőkkel a magyar cserkészmozgalom három évtizedes történetét, majd ki-ért azokra a vádakra, amely a közelmúltban érték a szövetséget. Erélyes hangon tiltakozott az ellen, mintha a magyar cserkészlet nemzetközi volna és példákak bizonyította be, hogy minden nemzet cserkészete ugy szerkezetileg, mint szemlésemileg mennyire egyéni és nemzeti. Hangoztatta, hogy a magyar cserkészlet, valahányszor alkalma volt rá, külföldi szereplései során mindig hatalmas propagandát fejtett ki magyarságával és azzal, hogy mindenkor derekasan megállta a helyét a többi nemzetek cserkészei között.

Érdekes statisztikai adatokat soroltak fel, amely szerint Magyarországon összesen 872 csa-

Engedélyezett! ÖNGYUJTOK
 Tiszay órásnál Rákóczi u! 6. sz.

pat működik, 1590 rajjal és 6360 órral. A cserkészek összlétszáma 51.360 fő, akiknek vezetését 3895 cserkésztsziszt végzi. Azoknak a száma, akik már kintettek a cserkésztsziszt sorából és különböző pályákon működnek, kb. 50.000-re tehető. A szövetség a közeljövőben alapszabálymódosítást hajt végre, amikor is a cserkésztsziszt helyzet sapkát rendszeresítenek, hogy külsőségeiben is különbözzék a magyar cserkészlet a többiétől és ugyanakkor kidomborítsák a mozgalom keresztény célkitűzéseit. Az alapszabálymódosító közgyűlés megszűnteti a szövetség kebelében működő 13 zsidó cserkésztsziszt működését is, ezzel kb 2300 zsidó cserkésztsziszt kizárnak a szövetségből.

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
 Pensiórendszer. Igen mérsékelt árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében

Az 1920-as évfolyambeliek katonai összeírása

Nagyvárad város polgármestere 41146—1940. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A honvédelemről szóló 1939. évi II. t. c. rendelkezései alapján elrendeltetett az 1920. évi születésű évfolyamba tartozó állításkötelessé váló férfiak összeírása. Ennek folytán felhivatnak az 1920. évből született magyar állampolgár férfiak, hogy állandó lakhelyük városi polgármesterénél személyesen folyó évi december hó 9, 10, 11 és 12-ik napjain délelőtt 9 órától délután 2 óráig és pedig:

A—D kezdetűök december 9-én,
 E—K " " 10-én,
 L—R " " 11-én,
 S—Zs " " 12-én

jelentkezzenek (Városháza II. emelet 26 számú szobában).

Azok, akik állandó lakhelyüktől huzamosabb ideig távol vannak s attól messze tartózkodnak, írásban haladéktalanul jelentkezzenek. Személyes jelentkezés alkalmával az érdekelteknek fel kell mutatni születési anyakönyvi kivonataikat és személyi azonosságukat igazoló egyéb okmányaikat, valamint igazoló irataikat a tekintetben, hogy az 1939. évi IV. t. c. rendelkezései szempontjából nem zsidónak, vagy zsidónak minősül-e.

Írásbeli jelentkezés esetén az összes sze-

Nőikabátok, szőrmebundák

BUDAPESTI különlegességek legolcsóbban

HEVESI divatáruházában

Na várad, Hlatki Endre (volt Zöldfa-u.) 8.

mélyi adatokat (születési év, hó, nap, hely, vallás, szülők neve és vallása, nem zsidó vagy zsidó mivoltát, állandó tartózkodási helyét, városokban utca és házszám pontos megjelölését) be kell jelenteni.

Jelentkezni kötelesek, mért a honvédelmi törvény szerint állításkötelesek azok az állandóan az ország területén lévő férfiak is, akiknek sem magyar, se más ország állampolgársága meg nem állapítható, illetőleg sem egyiket, sem a másikat igazolni nem tudják.

Nem kell jelentkezniük azoknak, akik a vissza nem csatolt román területekről, valamint Ó-Romániából menekültek, kivéve, ha a magyar állampolgárságot megszerezték és azt állampolgársági (honosítási) okirattal igazolni tudják.

Az összeírásra való jelentkezés elmulasztása az 1939. évi II. t. c. 177. paragrafusában értelmében kihágás, illetve vétség és 2 hónapig terjedő elzárással, illetőleg 1 évig terjedő fegyházzal büntetettetik.

A jelentkezés legvégső határideje 1940. évi december 20.

Nagyvárad, 1940. december 3.

Dr. GYAPAY s. k.
h. polgármester

Többek Kívánságára DECEMBER
31
KEDD

5000 pengős erdélyi magyar ruha- és népművészeti ajándéktárgy tervezési pályázatunk határidejét 1940. december 31-ig meghosszabbítottuk!

Az érdeklődőknek részletes felvilágosítást készséggel küldünk!

MAGYAR DIVATCSARNOK

BUDAPEST, VII, RÁKÓCZI-UT 70-76

A csiki magánjavak húszéves kálváriája

A képviselőház hétfői ülésén elmondotta Pál Gábor országgyűlési képviselő

Lapunk keddi számában részletesen ismertettük Pál Gábor parlamenti beszédét azzal, hogy a csiki magánjavak sorsával foglalkozó szakaszát teljes egészében közöljük. Ezen ígértünknek mai számunkban ezennel eleget teszünk.

A letűnt uralom alatt mérhetetlen igazságtalanság érte a székelységet, amikor egy hatalmas vagyont, amely a csiki székelység kulturális, gazdasági és jótékonyági céljait lett volna hivatva szolgálni, a román állam 1923-ban ellenérték nélkül elvette és állami tulajdonnak nyilvánította. Ez a vagyon 52.000 katasztrális hold erdő és legelőből, épületekből, belső telkekből és egyéb javakból állott. 1784-től 1848-ig a székely határőrkatonaság költségeinek pótlására szolgált, mert a székelység ez alatt az idő alatt a katonaságot saját költségén végezte, a ruházatot, fegyverzetet, sőt a lóbeszerzést is a székelység terhelte. Amikor Mária Terézia ezt a határőrséget felállította, az volt az ígért, hogy csak a határ őrzésére fogják felhasználni és ezután 25 éven keresztül tartó háborúban a Rajna mellett, Lombardiában, a mostani Lengyelország területén használták és áldozták fel a székelység erejét idegen célokért.

Ez a vagyon valamivel enyhítette azt a terhet, amelyet a székelység viselni volt kénytelen. 1850-ben, az osztrák császár ezt a vagyont a székelységnek a szabadságharcban való részvétele és fegyvertényei miatt az osztrák államkincstár javára elkobozta. 1869-ben visszaadta ezt a vagyont a jogosult tulajdonosoknak. A tulajdonosok vagyonszövetségét, a volt székely határőrök utódai alkotják. Ez a vagyonszövetség autonóm módon kezelte ezt a vagyont. 1923-ban ezt a vagyont elvették és újból állami tulajdonnak nyilvánították. Arra a pusztításra, amelyet ebben a vagyonban a román uralom alatt végeztek, nem lehet példát találni a földön, beleértve más világrészeket is. Ez a vagyon abékebeli időben hivatalos becslés szerint 108 millió aranykoronát ért.

Ez a vagyon most le van tarolva. Erdély keleti felének összes görögkeleti templomai ennek a vagyonnak jövedelméből épültek. Pedig az adományozó okmányok az volt az alappondolata, hogy a vagyon a székelység jólétének előmozdítására szolgál. Ezenkívül a román szövetségetek, egyesületek, társadalmi egyesü-

letek, magánosok hordták szét és vitték szét ezt a vagyont.

Hat évig memorandumoztunk, de a memorandumokra csak egyszer kaptunk választ, amikor Constantinescu román földművelésügyi miniszter a bukaresti képviselőházban jelenléteinkben azt válaszolta, hogy a román történelemnek örökre dicsőséges lapja marad az a nap, amelyen ezt a vagyont elvette.

Ennek hangoztatása után nem volt egyéb számunkra hátra, mint az, hogy a Nemzetek Szövetségéhez forduljunk, ámbár nem tápláltunk nagy reményeket a kedvező elintézés iránt. A Népszövetség több évi huza-vona után közvetlen tárgyalásra és megegyezésre hívta fel a román kormányt és a panasztevőket. A bukaresti külügyminisztérium termében sok ízben folytatott tanácskozások során azt akarták keresztülvinni, hogy önkéntes nyilatkozattal a vagyon kilencztedéről lemondva, roncokkal elégedjünk meg és olyan hangok hallatszottak, amelyek megfelelő módon értésünkre adták, hogy az ajánlat el nem fogadása az államhatalommal való szembenállást jelent. A

válasz részünkről csak az lehetett, hogy az államhatalomnak módjában áll mindent jobban tönkretenni, mint ahogy addig tette, az utolsó porcikáig elveheti a vagyont, de gyet nem érhet el, hogy ehhez a mi hozzájárulásunkat és beleegyezésünket megkaphassa.

Az egyezkedések sikertelenek maradtak. Azután a román kormány és a Népszövetség tanácsa közt egyezmény jött létre, amely a 62 ezer katasztrális holdból 11.000 kat. hold, valamint az épületek és az ingóságok visszaadását ígerte meg. Az erről megalkotott román törvény azonban ezt a részleges visszaadást is ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a tulajdonosok jogosult képviselője a vagyon többi részéről minden időkre mondjon le. Ennek a feltételnek nem tettünk eleget. Ennek a függő kérdésnek kellett maradnia, mert az egyenlőtlen elbánásnak olyan példája lett volna, ha mi ehhez hozzájárulunk, amiért utódaink átkát is megérdemeltük volna.

Meg kell említenem, hogy Erdély északi részén, Beszterce-Naszód volt román határvidékén 330.000 katasztrális holdat meghaladó román vagyon most is érintetlenül van. Ezt a birtokot a volt besztercei román határőrök utódainak a magyar állam 1872-ben szerződéssel adta át és ehhez való jogosultságukat elismerte. Templomai, iskolái, közművelődési intézményei ebből kapták a segítséget és táplálékot. 1921-ben külön törvény mentesítette ezt a román nemzeti vagyonszövetséget a kirajtatás alól. Erdély déli részében pedig Karánsebesen, a volt 18. román határőrezred vagyonszövetségének vagyona 251.000 katasztrális holdat tesz ki, amely szintén érintetlenül van és a magyar állam elismerte, hogy ez a vagyon jogosult tulajdonosai a volt határőrök utódai.

Egyetlen határőrvagyonszövetség veszett el, ez a csikmegyei székelység vagyona, pedig a vagyon jellegében és eredetében óriási különbségek vannak. A székelyföldön kincstári birtok nem létezik, a székelyföldön kívül pedig 1848. előtt vagy a kincstár, a fiskus, vagy a földesúr volt a tulajdonos. Azok a területek, amelyeket a románok kaptak, a magyar állam tulajdonába jutottak, az a föld pedig, amely a mi elődeinké volt, egészben és minden kártalanítás nélkül, a román államé lett.

Ezt az ügyet az erdélyi magyarság a román impérium alatt országos magyar ügyé tette, azzal szolidaritást vállalt és azokban a küzdelmekben, amelyek a vagyon visszaszerzéséért folytak, megerősített minket. Én azt kérem, méltóztassék ezt az ügyet magyar nemzeti ügyé tenni. Kérjük a kormányt, gondolkozzék, mi illeti meg a volt tulajdonosokat kártalanítás címén és tanulmányozza a kártalanítás módjait is.

Vásároljunk a BAROSS SZÖVETSÉG tagjainál:

Hálók, ebédlok, kombinált szobák, fizetési kedvezményvel Bertalanné keresztény butorszállóban Vidékre árajánlatot küld BUDAPEST Rákóczi-ut 82. I.	Vászon, fehérnemű, kelengye Mössmer cégnél IV., Váci-utca 1.	Gyermekjátékokat Bukács Kálmántól (A hófehérkéhez) IV. Egyetem utca 1. Baba-klinika.	Nagyváradon Óra - ékszer dísz tárgyak nagy választékban, olcsó áron Gierling János Széchenyi tér 6. sz.	Bundák, ezüstrokák Nagy választék! Olcsó árak! Katzer Árpád szücsmester, udv. szállító BUDAPEST VI. Nagymező-utca 23	RADNICS ALAJOS Asztalos, butorkereskedő Budapest VI., Király-u. 84 Üzem: IX. Knézits-u. 1. Telefon: 222-767 Saját készítmény: Modern konyhabutorok, előszoba- és hálóberendezés, kárpitosaru, rekmier, sezlon, matrac, cseléd szoba butor. - Nagy választék! Olcsó árak! Kedvező fizetfeltételek!

Sport és ruházat Wiva SPORT BUDAPEST IV. Türr-utca 7	Az Erdélyi hölgyközönséget szeretettel várja Zsubory Nelly ruhaszalonia Budapest, IV. Bécsi-u. 5	Bundát szőrmét POREMBÁ szücsstől BUDAPEST IV. Károly-körút 28. Telefon	Fátk harisnya, kesztyű BUDAPEST, IV. Ferenciek tere 2. sz.

KÖNYV ÉS KULTURA

Diószeghy Dezső: Rabság alatt

Ugy látszik, hogy az idej karácsonyi könyvpiac színesebb és gazdagabb lesz, mint az elmúlt esztendőben. Mintha a magyar írók és költők bővebb természettel akarnák megünnepegni Erdély hazatérését. Az erdélyi könyvtermés is erősebb, a felszabadult lelkek örvendezve rebbennek az anyaország felé: itt vagyunk, élünk, felszabadultan, boldogan, hogy megírhatjuk, ami a szívünket nyomta, ami fáj és örvendeztet. És egyelőre a felszabadult Erdély irodalmában mintha több volna a fájdalom hangja, mint az örvendezésé. A felszakadt sebek "költészetének lehetne nevezni azt, amit az erdélyi líra most produkál. És ezekből a felszakadt sebekből láthatja teljes valóságában a kétélvizedes elnyomatás minden szenvedését az anyaországbeli olvasó.

Diószeghy Dezső könyve is ebbe a csoportba tartozik. Pedig Diószeghy Dezső még fiatal ember, ebből a korosztályból, amelyik román iskolázatása folytán könnyebben alkalmazkodhatott volna... Amde az Erdélyben felnövekedett magyar fiatalság nemcsak hogy nem tudott, de nem is akart alkalmazkodni és inkább vállalta a nyomort, a kétkézi munkát, hogyssem megaláztatott, megalázkodva törtesen egyéni érvényesülés felé. Diószeghy Dezső szinte gyermekkorban jutott kisebbségi sorsba s nem ismerhette a békebeli Magyarország szellemi lendületének áldásait. Vasmunkás lett, hogy meg tudjon élni. Este pedig nekiült: könyveket rakott maga elé s a vaskalapáctól izmos kezével forgatta a papírlapokat és olvasott, tanult. Közben magyar lelkébe szívta a magyar irodalom és költészet mestereinek tollából áradó igéket. Szent lett számára a betű s előbb tévőzárva, de mind határozottabb nekilendüléssel írni kezdett maga is. Mit írhatott volna az elnyomatást saját bőrén is érző fiatal ember mást, mint verset? S most ezeket a verseket adta ki szép kis kötetben.

Diószeghynek két nagy értéke van: a szíve és szociális érzéke. Szinte mindegyik versében felcsillan egy-egy jó gondolat, szín. érzés, amelyek őszinteségükkel enyhítik a költő gyakori formahibáit. Szórakásában még érezhető az idegen iskola, rímei néha nem egészen "stimmelnek", versmértéke sem kultúrált, de tehetsége fellobog a sorok közül s ez a tehetség sokatigéző. Bizonyos, hogy rövidesen kinövi hibáit és nemes, szép gondolatait művészi formában írja meg. Néhány verse így is teljes, egész, szép képet ad.

A kötet előtt és a végén néhány közvetlen szóval mutatkozik be az olvasónak. A címlapnál sokkal szebbek Radványi Román Károly fejlécei és záródíszai, melyekben a magyaros, ízes motívumok dominálnak s néhány művészi dísz emeli a kötet értékét. (h. ö.)

Bolgár költőktől

Lapunk egyik legutóbbi számában beszámoltunk arról, hogy Dimo Boikliev neves bolgár költő meglátogatta szerkesztőségünket. Dimo Boikliev költeményein kívül a műfordítás terén is kitűnt. Az általa kiadott „Bolgár költők antológiája” méltán keltett feltűnést irodalmi körökben. Fordításai közül közlünk most két szép verset, amely nemcsak forma tekintetében, hanem a gondolatok eredetiségében is megkapó és érdekes

Sztojan Mihajlovszky

A sas és a csiga

A közzélt sas egy fenyőre szállt pihenni, mely a sziklacsúcson állt, a fa odvában egy csigát talált, nyálas csigácskát, melyhez így beszélt:
— Hogy jutottál ideig, kis rovar, kit az Úr is egy rossz percben teremtett, alig babszemnyi atka, gyenge, cseszelt, féreg. — hol a keselyű, vihar jár, hogy jutottál ily nagy hivatalba, hol a Napisten rút hátadat nyalja, és gögösen nézhetsz le emberek, falvak, kastélyok és várak felett? Mondd ki kísérő ideig tégedet, ki istápoli s mi volt az érdemed? Felelj: Mily csellel és hogy praktizálva jutottál eddig!

— Csúszva. Nyalva. Mászva.

A bagoly és a szentjánosbogár

Hogy este lett, a régi kert felett egy sárgaarú, ronda, vén bagoly egy szentjános-bogárkát kergetett.
„Hol vagy gazember? Piszkos, aljas állat, most nincs tovább! Kítatom rád a számat, s körmöm közt téplek el, ha megtalállak. Hol vagy, te piszkos, rusnya, aljas állat?”
... És ekkor a bozótban valahol így szólt a kis bogár: „Miért e durva hang? Mit vétettem neked, te vén bagoly, hogy így kergetsz, az életemre törve?”
— „Világítasz, bitang.”

Wacha János

kalaposmester
BUDAPEST

IV., Múzeum-körút 43

Ha ismét jó kalapot óhajt hordani, forduljon bizalommal hozzám. Óriási választék, szolid, előzékeny kiszolgálás, szigorúan megszabott olcsó árak. — Magyarország legnagyobb és legregibb férfikalap-zakülete. — Különlegességek magyar kalapokban.

Botosáni Golgota

— Boros István riportregénye —

Most jelent meg Boros István: *Botosáni Golgota* című könyve, amelynél idősebb és a maga keresetlen őszinteségében megrázóbb írás az utóbbi években alig került a kezünkbe. Az első néhány elmékedő mondat után drámai erővel és mozgalmassággal bontakozik ki a riport-regény cselekménye s ez a cselekmény oldalról-oldalra érdekesebb és lebilincselőbb. Az igazi élmény erejétől fűtött sorokból szinte perzselő forrósággal csap meg a moldovai mezők izzó lehetete. Halljuk a talicskák szörnyű nyikorgását, szemünk előtt egymásután emlékednek a talicskák rakománya révén épült — óriási koporsófedelekhez hasonlatos kőrákások

Legszebb, legolcsóbb fényképek

RÓNA fényképésznél
Nagyvárad, Teleky-utca 4.

s hosszú sorban vonulnak az ösztövért katona lovak, amelyeknek kiálló bordázatán cimbalmozni lehet.

Boros István, akit eddig csak mint komoly, megbízható újságíró ismertünk, a munkatábor hű festésén kívül kétségtelen írói készséggel rajzolja meg a „regat” és a regati nép külső s belső életét is, nem csupán hiteles, de lélekzet-elállítóan érdekes képet is nyújt mindarról, amit a botosáni golgotán társai és fölöttesei részéről tapasztalt.

A történelmi fordulat előtti utolsó időkből készült kép ez a mű, s így abban az esetben is érdeklődésre tarthatna számot, ma csak vázlatosan hatna. Boros István azonban minden érzelmesség és szónokiasság zavar ugyan, de anélkül, hogy a riportregény pompás felépítését alapjában megronthatná.

Bizonys, hogy Boros István könyve széles körben megérdemelt érdeklődésre talál, hiszen sorain át az erdélyi magyarság saját múltját látja, az anyaország közössége pedig eddig elszakított testvéreinek vergődését ismeri meg, minden keserűség ellenére is, élvezetes olvasmánnyá formálódva.

A szép és irodalmi igényű könyv címlapját ifj. Szücs Kálmán tervezte. Találónan eredeti és művészi elgondolása megérdemelt volna sikerültebb formát s fővárosi nyomdakivitel.

Horváth Imre.

Keresztény szülők figyelmébe!

Iskolai tankönyveket és írószereket
olcsó árban beszerezhetik a
Nemzeti könyv- és papirkereskedésben
Krausz István Nagyvárad, Rákóczi-ut 9

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félévre 15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.

KONFERENCIA-BESZÉDEK AZ OLASZI SZENTLÉLEK PLÉBANIATEMPLOMBAN.
Szombat este fél 7 órakor folytatja P. Vid József budapesti jezsuita házfőnök konferencia-beszédeit. December 8-án, vasárnap reggel 8 órakor lesz a befejező beszéd és közös szentáldozás. Ugyanezen a napon délután fél 5 órakor a város háza nagytermében diszgyűlést tartanak a váradi összes kongregációk, melyre szeretettel meghívjuk az egész katolikus társadalmat.

Ügyvédi hír. Dr. Nemlaha György, a jónévtű fiatal nagyváradai ügyvéd Rákóczi ut 18. I. 2. szám alatt megnyitotta ügyvédi irodáját. Kitérően képzett fiatal ügyvéddel bővült ismét a keresztény magyar ügyvédek névsora.

Cristamary

kéri a váradi hölgyeket:

Ha Pestre jönnek, feltétlenül nézzék meg a legújabb modelljét.

BUDAPEST IV., Váci-utca 17

ÖSZTÖNDIJ KÜLFÖLDÖN TANULÓ MAGYAR DIÁKOK SZÁMÁRA. Berlinből jelentik (Magyar Távirati Iroda): Thyssen-Bornemisza István báró Hannoverben 50.000 márkás ösztöndíjat alapított elsősorban olyan magyar diákok számára, akik a hannoveri műegyetemen tanulnak.

December 26-án Törekvés bál a Csarnokban. VASUTI ÖSSZEÜTKÖZÉS KILENC HALLATTAL. Brüsszelből jelentik (Stefani): Liege közelében két vonat összeütközött. A halottak száma 9, súlyosan sebesülteké 60. (MTI.)

A Kereskedelmi Szakiskolai Tanárok Országos Egyesülete december 14-én és 15-én nagyváradon tartja 47-ik rendes közgyűlését. Ebből az alkalomból két előadás lesz december 15-én délután a Baross Gábor kereskedelmi fiú iskola disztermében (Hitler Adolf utca 20.) és pedig: 4 órakor Horn József dr.: A trianoni Magyarország közgazdasága, 5 órakor Urbányi János dr.: Reklám és propaganda a kereskedőváros szolgáltatásában címmel. Ezekre a nagyérdékű előadásokra már most felhívjuk a nagyváradai kereskedő társadalom figyelmét.

Telefunken, Philips, Orion, Standard rádiók 6-12 havi részletre is.

Csere - Javítás

A nagyváradai áramhoz minden rádiót szakszerűen felelősséggel átalakítok „VOLTA”

Gáspár Sándor rádió szaküzlete
Szt László tér 12. Telefon 18 72.

Temetések. Mezei János volt városi vasúti tisztviselő 43 éves korában Nagyváradon, Alsó Nilgész telep 15. szám alatti lakásán meghalt. Temetése december hó 8-án délután 3 órakor lesz a Rulikovszky temető Hasas kápolnából. — Lakatos Károly a kórházban 32 éves korában meghalt. Temetése december 8-án délután 2 órakor lesz a Steinberger kápolnából a Rulikovszky temetőben. — Mike Vilma 20 éves korában Nagyváradon Horthy Miklós tér 24. szám alatti lakásán meghalt. Temetése december hó 9-én, hétfőn délután 3 órakor lesz a Haller kápolnából az olasz temetőben. (Caritas.)

APOLLO Filmszínházban. A szezon legjobb vigjátéka.

Péntek Rézi

Főszerep: Turay Ida,
Erdélyi Mici, Páger,
Vizváry és Rajnai

Legújabb hirdadók: A bukaresti földrengésekkel stb. — Jegylovétel.

Ügyvédi hír. Dr. Mucsi Imre ügyvédi irodáját Széchenyi tér 1. alatt megnyitotta.

Orvosi hír. Dr. Szedlák Ödön, kórházi főorvos, ideggyógyász. rendeléseit megkezdte. — Szilágyi Dezső utca 10. szám.

VASÁRNAPI MEGLEPETÉSNEK szánja a Korona mozgó az új hangosgép bemutatását. Napok óta éjjelként szerelők dolgoznak az új gép beállításán és remélhetőleg vasárnapra befejezik a munkát és Nagyvárad legszebb mozgóiban tökéletes hang és gépleadást élvezhetünk.

Felhívás. Felkérem bajtársaimat, hogy vasárnap este 8 órakor a szokott helyen jelenjenek meg. Szeri András ig. tanító.

Kérelem

Az Apolló Filmszínház közönségét felkérjük, hogy a Péntek Rézi előadásain

csendesebben

vigadjanak,

mert a hangos kacagástól csak a vigjáték felét halljuk.

A szomszédok.

Cukorkiosztás a vendéglősöknek. A nagyváradai és biharvármegyei Vendéglősök Egyesülete közli, hogy a cukor szétosztása keddtől, azaz december 10-étől kezdődőleg Fekete László fűszerüzletében (Szent János utca 50. sz.) megkezdődik. Az árakat kérjük befizetni az Egyesület pénztárába.

NEM FIZETNEK TÖBBÉ FORGALMI ADÓT A NYOMDÁK. December elsejétől a magyar adórendszer értelmében a nyomdák nem fizetnek forgalmi adót, mivel fázisadó alá eső nyersanyagot (papírt) használnak fel s így az adót már a papír megvételénél lerótták. Ez a mentesség minden nyomdára kiterjed, úgy a kisipari, mint a nagyipari üzemekre.

„Mignon” csokoládéház

Szaniszló utca 2

őskeresztény szaküzlet

Magyar testvérek — Bajtársak

kedvenc beszerzési forrása.

Anglia Amerikában állít fel hajógyárat. New-yorkból jelentik: (NTI) Washingtoni jelentés szerint az angol kormány elhatározta, hogy az Egyesült Államokban hajógyárat létesít, amelyekben teherhajók egyes részeit állítják elő nagy mennyiségben.

MENEKÜLTEK SÜLYOS BALESETE A FELEKI-UTON. Kolozsvárról jelentik (MTI): Csütörtökön este a Feleki-uton lévő úgynevezett halálkanyarnál egy teherautó, amelyben Tóvisről menekült magyarok ültek, tengelytörés következtében felborult. Illés Márton és János kézműparosok koponyaalapi törést szenvedtek. Három nő és három gyermek könnyebb természetű sérüléseket szenvedett. A két Illés a kolozsvári kórházban belehalt sérülésébe.

Halálra marcangolták a medvék. Bukarestből jelentik: Krajova város parkjában már régóta két medvét tartanak fogságban. A medvék gondozója megakartta etetni az állatokat, de nem vette észre, hogy azok kiszabadultak ketrecekéből. A medvék rárohantak az ápolóra, behúzták a ketreche és marcangolni kezdték. A segélykiáltásokra összegyűlt tömegből többen revolverlővéseket adtak le és csak így sikerült nagynehezen kimenteni az ápolót a medvék karmai közül. Az ápolót a medvék annyira összemarcangolták, hogy haldokolva szállították kórházba.

Athelyeztem

url-ílvat szabóságomat Szent János u. 29. alá. Új öltönyök készítését és átalakításokat továbbra is jutányos áron vállalom. Kérem a n. é. közönség és régi rendelőim további pártfogását.

Szabó József
szabómester.

Feljegyzések

Az egyik kormánylapból vesszük az alábbi sorokat. Tanulságosak, különösen nálunk, ahol sokszor mértékadó helyeken is vizözönelőtti felfoggással itélnek meg a zsidókérdést és nagyon is átlátszó mesterkedéssel a századeleji helyzetet szeretnék inaurálni. (Szerk.)

„Világos, egyszerű és határozott magyar beszéd. A nemzeti társadalom józanul gondolkozó része Prohászka Ottokártól Gömbös Gyuláig sohasem úgy tekintette a zsidókérdést, mint a zsidóság üldözését, hanem mint a magyar faj védelmét egy káros, idegen befolyással szemben. A fajvédő irányzat gondolatával hiába állították szembe a humanizmus jelszavait, mert a zsidóproblémát soha senki nem akarta embertelenül rendezni, de annál inkább szeretne volna totálisan és az egész nemzet javára megoldani. Az első és második zsidótörvény bizonyos hiányosságait, továbbá amiatt, hogy a zsidóság a legravaszabb módon szabotálta az eddig hozott törvényeket, nem lehetett tökéletes a rendezés. Teleki Pál gróf most nagyon helyesen, azt mondja, hogy nem a régi törvényt akarja foltozni, hanem egyszerű, becsületes megoldásra törekszik.

Az egyszerű megoldás pedig nem lehet más, mint ismét csak az, amit ő hirdet, tudniillik, hogy a gazdasági élet csúcsait kell megtisztítani a zsidó megszállás alól, mert a magyarság számára nem elég az, ha a kis piaci árus nem folytathatja foglalkozását, de ezzel szemben a néhány nagyitűkés személyében, vagy stróhmanna úján továbbra is azt csinálja, amit eddig.

A megoldásnak Teleki Pál gróf szerint tehát két irányúnak kell lennie. Addig is, míg az európai rendezés megkezdődik, szükség van egy egyszerű, kizérhető, új zsidótörvényre, amelyben nincsenek kibúvók és amelyel nem lehet megkerülni az eddig pártatlanul rávasz módszerekkel. Ezután következik az általános rendezés, amely nyilvánvalóan az összes európai államok közreműködésével a zsidóság kitelepítését fogja a már készen is álló nagyvonalú tervek alapján megoldani.

Kétségtelen, hogy a magyarság szempontjából ez az egyszerű és becsületes rendezés lesz a leghatásosabb. A zsidóságnak pedig, amely soha nem akarta tudomásul venni, hogy egy nép nem állhat csak gazdagokból és csak középosztálybeliekből, a zsidóságnak, amely nem tudott magából parasztságot és dolgozó osztályokat kitermelni, tudomásul kell vennie, hogy ez az új rendezés mindenféle tekintetben igazságos és főként — elkerülhetetlen.”

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Gyakorlatkozás közben lezuhant egy svéd repülőgép. Stockholmból jelentik: (Német Távirati Iroda.) Mint a svéd távirati iroda jelenté pénteken gyakorlatkozás közben megint lezuhant egy svéd repülőgép. A szerencsétlenség okát nem tudják. A gép vezetője meghalt. A földrezuhant gép roncsai kigyulladtak és a tűz áttért a szomszédos fából épült lakóházakra. Egy idős asszony, aki nem tudott kellő időben kimenekülni a házból szénén égett. (MTI)

A Budapesti Közlöny és Hivatalos Értesítő hivatalos lapok, valamint a Magyar Törvénykezés részére hirdetéseket és lefizetéseket felvesz a Rudolf Mosse r. t. hirdetőiroda, Nagyvárad Rákóczi ut 13. Telefon 20-35.

Budapesti bevásárlási források:

Zobel
HARISNYA
BUDAPEST

IV. Petőfi Sándor-u. 2. átjáróban
Telefon 388-613.
VI. Teréz-körút 34. Dessowffy-utca
sarek. — Telefon 327-908

SMART
PERFUMERY
illatszer és
kozmetikai
különleges-
ségek
BUDAPEST,
Bécsi-utca 9

SEMLER J.

m. kir. udvari szállító
1850. óta elismert férfi és női szövet-
különlegességekben
Budapest, Bécsi utca 7. sz.
12 kirakat látványosság.

Bel- és külföldi írások, ké-
peslevelezőlapok, falvédő, szék-
rónypapír, papírszönyeg, kará-
csonyfadiszkek, kosaras és zseb-
naptárak, iskolaszerek és min-
denemű papíráruk stb. leg-
olcsóbb nagyban beszerzési
forrása:

Neumann Márton
Modern Képeslevelezőlapkiadó
Papír és Irászkészítő Kft.
Budapest VII., Klauzál-tér 13
Telefon 227-652

Bricky
futásfalvi Pál Elemérné
Lukáts Ilonka
divatszalonja
Budapest, Váci-utca 34
Telefon: 18-36-39

LÁZADÁS INDOKINÁBAN. Rómából je-
lentik: Mint a *Message* Tokióból jelenti, a
Domei-iroda jelentése szerint Annamban, In-
dokina déli részén, súlyos természetű lázadás
tört ki. A bennszülöttek megrohanták a rend-
őrségi állomásokat és több rendőrt és francia
polgári egyént elfogtak. A francia-indokinai
rendőrség csapatok segítségével igyekeznek el-
nyomni a lázadást, amely igen komoly mére-
teket ölt.

Heller Frigyes

Női kalap. Szabott árak!
Budapest VII., Csányi-utca 12 szám. Tel. 145.645
Nagyban és kicsinyben

AVAR SIROKAT TALÁLTAK KISKÖRÖS
MELLETT. Kiskörös. (MTI.) Kiskörös szom-
szédságában Kecel község határában egy ho-
mokdomb elhordása közben rendkívül sok
csontváz került elő. A Nemzeti Múzeum kikül-
dötte kiszállt a helyszínre és eddig 13 avar-
kori sirt tárt fel. A sírból díszítményes cserép-
edények, arany- és bronzsattók, valamint oxi-
diánból pattintott nyílhegyek kerültek elő. Az
ásatást tavasszal folytatják.

„Hol lakjunk, hol szórakozzunk“ Budapestben

Belvárosi Cafe

Restaurant és bár

a belváros központjában politikai és
közgazdasági nagyságok törzskávé-
háza. A bárban Szabó Kálmán

európai hírű jazztrója.
BUDAPEST, Apponyi-ter Klotild palota

Hangli söröző,

erdélyi ételkülönlegességek

Hangli Kioszkban

szórakoztató műsor. Ráczi Vali
felléptével.

Budapest, Vigadó-tér

Spolarich kávéház és grill

Budapest, József krt. 37-39

a keresztény uri társaság kedvelt kávéháza.

Farkas Jenő muzikál és Mind-
szenthy István énekel.

A grillben reggel 5-ig tánc. — Délutánonként
5 órai teák, énekelnek Cseh Ila és Eleki Gréte

PALESZTINA FELE HAJÓZIK TÖBB-
SZÁZ MAGYARORSZÁGI ZSIDÓ. Bukarest-
ből jelentik: A Német Távirati Iroda Szófia-
ból érkező jelentése szerint a várnai kikötőből
elindult az a hajó, amely 2500. főleg Magyar-
országból kivándorló zsidót visz Palesztinába.

Kukoricaliszttel kevert kenyér Jugoszláviá-
ban. Belgrádból jelentik: (Bud. Tud.) Jugoszlá-
viában hétfőtől kezdve a kenyérlisztet kukorica-
liszttel keverik. Az új kenyérben 70 százalék bu-
za, 30 százalék kukorica lesz.

NÉMETORSZÁG GAZDASÁGI SZERZŐ-
DÉST KÖT SVEDORSZÁGGAL ÉS JUGO-
SZLÁVIÁVAL. Lisszabon. (Stefani.) Nemzet-
közi körök értesülése szerint két fontos gazda-
sági szerződés készül egyrészt Németország és
Svédország, másrészt Németország és Jugo-
szlavia között. A svédekkel kötendő megállapo-
dás értelmében Németország a svéd kivitel 65
százalékát veszi át, amiért német áruval fizet.
A Jugoszláviával kötendő szerződés hasonló
lesz. (MTI)

* A természetes „Ferenc József“ keserűvíz
régóta kitűnően bevált háziszor megrögzött szék-
rekedésnél és annak mindenféle káros követke-
zményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható has-
hajtó, mely számos betegségnél az emésztést ja-
vitja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg or-
vosát!

Mérték után férfi és gyermekruhákat legol-
csóbban készít
Tóth István férfi, gyermek ruha szabó
Rákóczi ut 22. sz.

Bűnügyi eljárás indul az Astra Romana kö-
olajtársaság vezetői ellen. Bukarestből jelentik:
(Német Távirati Iroda.) A román állam kárára
elkövetett csalás miatt eljárás folyik az Astra
Romana köolajtársaság vezetői ellen, akik egy
kivételével angolok. A törvényszék megállapíto-
ta, hogy az Astra Romana állami területre át-
nyúló köolajfúrásokkal a román államkincstárt
kétfélmilliárd lejfel károsította meg. A törvényszék
megindította a kiadatási eljárást a társaság el-
menkült vezetői, Stern, Birman, Kruisson és Fos-
ter ellen.

Az „Örszem“ telefonszámja 10-77.

A biharkeresztesi járás főszolgabírája.

4380-1940. sz.

HIRDETÉMÉNY

Közhirre teszem, hogy a biharkeresztesi já-
rásban jogerős ítéletek alapján elkobzott bűnjel-
tárgyak nyilvános árverésen való értékesítését
hivatali helyiségemben folyó évi december hó
16-án délután 3 órára tűzöm ki.

Biharkeresztes, 1940. december 4.

Hegyessy Gergely sk.
főszolgabíró.

LANA R.T.

nagykereskedés

Budapest, Deák Ferenc-utca 16

Belföldi és külföldi férfi- és női
gyapjuszövetek és bélésárúk
nagy választékban

Folyóirat-szemle

Mi van a Hid új számában? A Hid, ez a
nagy sikerű képes hetilap, melynek Zilahy Lajos
a főszerkesztője, sok érdekességet hoz új száma-
ban. Bevezető cikkét Móricz Zsigmond írta, köz-
li a Kormányzó ur születésnapja alkalmából
Horthy Miklós ismeretlen fényképét, Németh
László színházi kritikát ad, Tamási Áron novel-
lát, Széchenyi Zsigmond gróf indiai vadászka-
landjáról írt, Feja Géza az amerikai époszokról.
Veres Péter Először voltam az ország házában
címmel írt riportot, Terstánszky J. Jenő vidám
írása, új 10000 pengős pályázat, kitüntetett festők
és kitüntetett művek, neves magyar írók anekdo-
tái, két regény, novellák, fotóriportok, izgalma-
san érdekes világhíradó, nagy „Asszonyrovat”,
film, divat, orvosi tanácsadó, Inyestermester re-
ceptjei, fotóriportok — egész heti olvasmány van
a Hid új számában.

Bel- és külföldi **Asványvizek — Gyógyvizek**

vezérképvisellete

ÉDESKUTY R. T. Budapest,
V. Erzsébet tér 8. sz.

Minden ember azon töri fejét, hogy kedveseit,
hozzátartozóit milyen karácsonyi ajándékkal lep-
je meg. A Rádió Ujság a kitűnő Orion hópalack-
kal kapcsolatban előfizetési kedvezményt nyújt
bármikinek, aki a mai számunkban közölt, hirdetés
szerint a Rádió Ujságra egy évre előfizet. A Rá-
dió Ujság mindenkinek kérésére ingyen mutat-
ványszámot küld.

ANGLIÁBAN KARÁCSONYKOR SEM
LESZ HARANGSZÓ. Londonból jelentik (NST):
Angliában a karácsonyi ünnepek alatt sem
szólalnak meg a harangok. Churchill minisz-
terelnök csütörtökön az alsóházban kijelentette,
hogy együttesen ugyanazzal az idővel, akik legalább
a karácsonyi ünnepek alatt harangszót szeret-
nének hallani, de nem tudja, hogy milyen
részletszöveget használnak a harangok helyett
esetlegesen német betörési kísérletnél. Angliában
ugyanis, mint ismeretes, abban állapodtak meg,
hogy a németek partraszállása esetén harang-
szóval figyelmeztetik a lakosságot.

Finnszországban adagolják a rénszarvashust.
Helsinkiből jelentik: (NTI) A finn miniszterta-
nács rendelete értelmében ezután adagolni kell a
rénszarvashust, amelyet eddig korlátozás nélkül
lehetett forgalomba hozni. (MTI)

Eltoltnak helyéről egy klinikát. Moszkvából
jelentik: A moszkvai szemklinika 100 esztendő-
s épületét utcaszabályozási intézkedések követke-
ztében jelenlegi helyéről eltolják és egyidejűleg
homlokzatát is elfordítják. Az épületet 30 méter
távolságra helyezik és a tengelyét a jelenlegi
iránytól 28 fokra fordítják el. Érdekes, hogy a
munkálatok alatt a rendeltetést az épületben egy
pillanatra sem szakítják meg.

Székely posztóház

Szent László tér
Sas-palota

Olcsó karácsonyi szövetvásár P. 8.60 10l a legkiválóbb minőségig.

SPORT

Felhívás a sportegyesületekhez

Értesítem az összes nagyváradai sportegyesületek vezetőségét, hogy folyó hó 8-án délelőtt 10 órára egyesületi zászlóval minél nagyobb számban jelenjenek meg az Emke kávéház előtti gyülekező helyen, ahonnan az egyesületek koszorújával vonulnak az országzászló ünnepségre. A koszorú elhelyezésénél az egyesületek nevében az ünnepi beszédet Daróci Kiss Lajos fogja tartani. Kovács László, MLSz megbízott.

Az olaszok elleni csapat játszik Zágrábban

Zágrábtól jelentik: A magyar gárda pénteken délután hetven perces edzést tartott a Gradjanski-pályán. Előzőleg a horvát válogatott edzett.

A magyar csapatban különösen Sárvári és Kovács gyengén lő kapura. Bodola annál jobban. Kincses nem tud beadni. Polgár nem vett részt az edzésen, mert délelőtt kisebb műtéten esett át, de vasárnap valószínűleg játszik.

Vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány az összeállításra vonatkozólag a következőket mondotta:

— Polgár jelentette, hogy vállalja a játékot, így hát ő marad a középfedezet. Ha mégsem játszhatna, Tóth lesz a középfedezet.

Aztán van még egy-két probléma. Például az, hogy Lázár vagy Balogh játsszék-e. Lázár teljesen fendben van — magyarázza a kapitány. — valószínű, hogy ő marad balfedezet.

A jobbösszekötő-kérdésről így beszél:

— Kovács bizony nem mozgott jól a délutáni edzésen. Szörnyen rosszul lőtt, Sárosi dr sokkal jobban tetszett. Kovácsot nem merem leállítani a csapatba. Véglegesen majd csak vasárnap délelőtt döntök az összeállítás kérdésében.

A kapitány szavaiból az vehető ki, hogy nem lesz változás az összeállításban. Marad tehát a Genovában szerepelt tizenegy.

Jakopics József, a horvát szövetségi kapitány a következő csapatot jelölte ki:

Glaser (Gradjanski) — Brozovics (Gradjanski), Bolosevics (Grandjanski) — Raffanelli (Hajduk), Jazbinsék (Gradjanski), Djanics (Gradjanski), — Cimmermancsics (Gradjanski), Wölfl (Grandjanski), Kacian (Gradjanski), Zsifkovics (Gradjanski), Matekalo (Gradjanski).

Azután hozzátette:

— Ha Brozovics nem játszhat, Bolosevics is kiharad a csapatból s ebben az esetben a Matosics I. (Hajduk)—Pavlelics (Concordia), hátvédpártát játszunk. Nem tudom még, hogy Brozovics játszhat-e, egyelőre azt mondja, hogy nem mer fejlni, mert félti a sérült orrát. Sajnos, sok a sérültünk. Lesnik, Suprina, Kokotonic, Antolkovics... Ugy érzem, két góllal kikapunk 3:1-re, vagy 4:2-re. Most nem olyan jó a horvát-csapat, mint a tavasszal volt.

Tivoli mozgó műsora

"UZ BENCZE"

Főszereplők: Jávör Pál, Bördy Bella, Mály Gerő, Greguss Zoltán.

Előadások: Szombaton és vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órákor

Vasáreap d. e. 11 kor Matiné, Hétfőn, délután 8 órákor.

Helyárak: 40., 60. és 80 fillér.

Kistert—NAC mérkőzést vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel honyolítják le a Pannonina tekepályán. A NAC tekeosztálya ezután kéri fel összes tagjait, hogy pontosan fél 9 órákor jelenjenek meg a pályán.

SENATOR CELOFILTER FÜSTSZÜRŐS SZIVARKAHÜVELY

Megkezdődött a szóbeli érettségi a Szent László főreáliskolában

Három jelölt írásbeli dolgozatát nem fogadta el a bizottság

Nagyvárad. Saját tud. A Szent László főreáliskolában szombaton reggel ünnepélyes külsőségek között hirdették ki az írásbeli vizsga eredményét s kezdték meg a szóbeli vizsgát.

Reggel nyolc órákor vonultak be a jelöltek az iskola elsőemeleti énektermébe, ahol élén dr. vitéz Szőnyi Sándor tanügyi főtanácsos, bizottsági elnökkel és Diószeghy László igazgatóval már helyet foglalt a bizottság. A bizottság tagjai valamennyien nagyváradai tanérek és tanárok.

A jelöltek a bizottsággal együtt elimádkozták a magyar Hiszekegyet, majd dr. vitéz Szőnyi Sándor meleg szavakban üdvözölte Diószeghy László igazgatót, a bizottság tagjait és a jelölteket, örömet fejezve ki afölött, hogy a közoktatásügyi miniszter őt nevezte ki az első magyar érettségi elnökévé ebbe a történelmi magyar városba. Hangsúlyozta, hogy a bizottság nem azt keresi, hogy ki mit nem tud, hanem azt, hogy ki mennyit tud.

Bejelentette az elnök ezután, hogy a bizottság valamennyi jelölt írásbeli dolgozatát átvizsgálta és három dolgozat kivételével valamennyit elfogadta. A három jelölt egy év múlva újra jelentkezhet írásbelire és szóbelire.

Az eredményhirdetés után kifüggesztették a szóbeli sorrendjét s az első négy jelölt szóbelije meg is kezdődött. A többi jelölt az első vizsgát végighallgatta.

Nagyváradon összesen 108-an jelentkeztek érettségire. Valamennyien a Szent László főreál-

iskolában vizsgáznak. Huszonöt jelentkezőnek nem kellett írásbeliznie, mert igazolni tudták, hogy annakidején átmentek már az írásbelin. Az érettségi vizsga előreláthatólag a jövő hét végén fejeződik be.

Rádió ujdonságok

csillárok, villanyfelszerelési cikkek, rádióalkatrészek nagyon olcsón

VACSI és DOBRIBÁN

Nagyvárad, Kossuth utca 7
Okvetlen nézze meg raktárunkat!

Szolgáltatós gyógyszertárak:

1940. december hó 7-től december hó 14-ig a következő gyógyszertárak tartanak nyitva:

Barla és Zsigmondovics Aranykereszt gyógyszer-tára Teleki utca,

Reisz István Kigyó gyógyszer-tára Bémer tér 1. szám,

Atlasz Lajos Szent Antal gyógyszer-tára, Hor-thy Miklós ut,

Hajdu Hugó Csillag gyógyszer-tára Hlatky-Endre utca 23.

Sebestyén Artur Dianna gyógyszer-tára Gál-lányi ut.

A gyógyszertárak nyitnak reggel 8 órákor, zárnak este 7 órákor. A szolgáltatós gyógyszertá-
rak este 9 óráig vannak nyitva.

SZABÓ szállá
BUDAPEST, IV., Egyetem-utca 7

Tiszta. Modern. Olcsó.
Baross Szövetség tagja

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— **Sybill.** Timár Ila és Tanay Emil a debreceni Csokonay Színház művészeinek felléptével kerül színre Jakoby-Martos örökség operettje, a Sybill. szombaton este B. bérletben, vasárnap délután fél 5 órakor és vasárnap este 9 órakor rendes helyárral.

— **Az ördög nem alszik** — Jurik Julcsi a szegedi Városi Színház szubrettprimadonnájának és Hajmássy Miklós a budapesti Magyar Színház művészeinek felléptével. A budapesti Magyar Színház legnagyobb sikerű újdonságát, Vaszary Gábor **Az ördög nem alszik** vígjátékát mutatja be a színház együttese hétfőn este parádés szereposztásban. A fő női szerepet Putnik Bálintné Jurik Julcsi, a szegedi Városi Színház szubrettprimadonnája, míg a férfi főszerepet Hajmássy Miklós, a budapesti Magyar Színház művésze játssza. Az ördög nem alszik az utolsó évek legszellemesebb, legötletesebb színpadi műve, amelyet mindenütt tomboló siker kísér. Budapestben eddig több mint 100 előadást ért meg és nap-nap után fokozódó sikerrel közeledik a 200-ik előadáshoz. Vaszary Gábor ezzel a vígjátékával életre egyik legsikerültebb alkotását adta a nézők elé. A darabhoz melódikus és fülbemászó zenéket Fényes Szabolcs Nagyvárad szülöttje írt. A többi főszerepeket a társulat legkiválóbb erői játsszák. A darabot Putnik Bálint igazgató rendezte, míg a zenekart Sárdi Alajos vezényli. Az ördög nem alszik hétfőn este bérletszünetben, kedden este A. bérletben, szerdán este B. bérletben kerül színre, mindenkor rendes helyárral. Az óriási érdeklődésre való tekintettel jegyekről tanácsos lesz előre gondoskodni.

Heti műsor:

Szombat este 9 órakor: **Sybill.** Timár Ila és Tanay Emil a debreceni Csokonay színház tagjainak vendégfelléptével. Rendes helyárral. B. bérletben.

Vasárnap délután fél 5 órakor: **Sybill.** Timár Ila és Tanay Emil felléptével. Rendes helyárral.

Hétfő este 8 órakor nagy premier. Jurik Julcsi a szegedi Városi Színház szubrettprimadonnájának és Hajmássy Miklós, a budapesti Magyar Színház művészeinek felléptével: **Az ördög nem alszik.** Vaszary Gábor zenés vígjátéka. Zene: Fényes Szabolcs. Rendes helyárral. Bérletszünetben.

Kedd este 8 órakor: **Az ördög nem alszik.** Jurik Julcsi a szegedi Városi Színház szubrettprimadonnájának vendégfelléptével. A. bérletben.

Szerda este 8 óra: **Az ördög nem alszik.** — Jurik Julcsi, a szegedi Városi Színház szubrettprimadonnájának vendégfelléptével. B. bérletben.

Csütörtökön este 8 órakor: **Finom család.** — Félhelyaru előadás.

A mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: PENTEK RÉZI.
BELVÁROSI: BORCSA AMERIKÁBAN.
KORONA (v. Dorian): ALCAZAR.

Legújabb Korda-könyvek:

Loyolai Szent Ignác: Lelkigyakorlatos könyve	2.50 P
Szívós-Dónáth: Világáramlatok sodrában	3.—
Dr Erdelyi: Sacerdotium Aeternum	4.20
Nagy I. Győző: Békesség	1.50
Müller: Igazság és Élet	4.—
Wimmer Anzelm: A Boldogasszony keresztútja	4.—
Keresztos Szent János: Utmutató a tökéletes lelkiéletre	30
Plus-Uhl: Krisztust sugározzuk	1.60
Trochu: Az arsi plébános	5.—
Plattner: Jezsuita mandarin	1.50
Vargha: Szűz Mária lelke	2.80
Müller: Jegyesoktatás	1.—
Gausz: A jeggyűrűért	3.—
Lenzen: Kő kövön nem marad	4.—
Zaymus: A rejtélyes örökség	2.50
Fehérváry: Isten békeje	1.50
Pál: Péterke utazása	60
Pál: Nagymamák ünnepe	60
Báró Zechné: Csillagok mesélnek	1.—

Fenti könyvek kaphatók a Magyar Lapok könyvosztályánál.

Arcáhirodetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Áthelyezésre
kerülő református női len bírósági díjnek, egyszerű szobát keres ellátással. — Ajánlatot árakkal levelezőlapon Zabari István, Miskolc törvénytörvények címre kér. 230

4 szobás
uri lakás kiadó. Berkovics Ferenc utca 46. Ertekezni Kaczián ügyvédnél, Ritoók Zsigmond u. 1. 242

Keresek
Kolozsvári utca közelében egy szoba konyhás lakást. Szt László-vagy Bémer tér közelében lehetőleg butorozva egy vagy két szoba, előszobás, fürdőszobás, konyhás modern lakást. Ajánlatokat kiadóra. 230

Ruhatárak.
Fűszerüzletek. Vendéglők kiadók. Kocsma-ba percentes kimerő keresek. Szekely. Magyar utca 3. 257

Adás-vétel

Ebédloperza
összekötő perzsák, egy régi diófaszekrény, csipkefüggöny, csillar, Schöberl ágy, összeesukható sodrony, agy eladók. Alapi u. 1. ajtó 2. délután 3-ig. 193

Hencserek
állandóan raktáron. — Samarjai kárpitos, Rimánóczy-utca 12.

Zongora
hosszu, jó állapotban eladó. Megtekinthető minden délelőtt, Bauer, Damjanich u. 10. 240

Jurcsák Sándor és Tóth Kálmán
piaci terménykereskedők jelentése: vöröshagyma 33 fillér, mátkői fokhagyma nagy 1 pengő, fehérbab 54 fillér, vegyes alma 54 fillér, burgonya 10, 11, 13 fillér. Telefon 11-36.

Eladó
komplet atogénhegesztő aparat, egy női és férfi kerékpár. Sogompó utca 19. 238

Barna
női télikabát és gyermek lábszák eladó. — Margittai, Rákóczi ut 25. szám. 237

Valódi
perzsa bunda jutányosan eladó. Ertekezni délutánononként Lukács György u. 40. 234

Eladó
vagy bérbeadó bevezetett fényképezési üzlet, Teleki u. 10. 258

Jómeneteli
II. osztályú vendéglő, családi okok miatt eladó. Cim a kiadóba, — Kossuth utca 9. Tatayné. 250

Jómeneteli
fűszerüzlet azonnal kiadó. Szent Anna u. 28. 252

3 sütős
sparhet eladó. Frenzel Szent János utca 44. 245

A romániai
regátban levő virágkereszetemet és sodronygyáramat elcserelném nagyváradi vagy kolozsvári ingatlanra, — akár szőlővel, akár házzal. Cim a kiadóban. 254

Teljesen
új állapotban pourtable írógép olcsón eladó. — Fűredi, Kapucinus utca 16. szám. 229

Művészi kivitelű tiszta gyapju **magyar perzsák** nagy választékban. Szőnyegjavítás, tisztítás szekszérien **Csekő** Teleki-utca 56.

Agyterítő
megvételre keresek. — Cimet a kiadóba. 140

Egy
2x3-as belföldi ebédloperza és két kisebb szőnyeg eladó. Szilágyi u. 5. ajtó 2. 194

Elcsereleendő
Balassa tér 10. számú ház. Romániában levő ingatlanra. Érdeklődni Hitler utca 47. ház-tulajdonosnál. 251

Eladók
a német áttelepülők velencei állomásnál lévő építkezési épület fája, deszka és gerenda anyag. Érdeklődni ugyanott naponta 11-13 között. 250

Erdélyi József
Hlatky u. 8.
Vasútlejt, zománc-edény, háztartási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása **Keresztény üzlet!**

Két
nagyvég finom fehérnemű vászon olcsón eladó. Szilágyi utca 5. ajtó 2. 248

Porszívó.
Fehér vasgép. Fehér vasszékék. Állólámpa. Eladó. Kórház u. 4. 12-2 óráig. 246

Eladó
régibevetett fűszerüzlet 2 szobás mellék-helyiségek magánház nagy telekkel 9350 pengő, 2 szobás minden komforttal ellátott nagyon szép új ház 12300 pengő. Eladók és elcserelehetőek azok kisebb, nagyobb ingatlanok. Vekerdy Kálmán ingatlanforgalmi irodája, Nagyvárad, Mikszáth Kálmán (Széles) utca 28. 255

Egészséges és beteg, karcu és molett nő egyaránt megtalálja, amire szüksége van. Jóságos, tartos és a beteg szerveket jól tartó **enészségi fűzöt** éppúgy, mint a legmodernebb szabású divatfűzöt két valódi **plasztikus** formákat adó melltartókat

Kovács Sándorné fűzőspeciálistánál

Nilgesz telep, Sinaia utca 4., aki évtizedek óta szerzett gyakorlatát és tapasztalatait gyarapítja, bővíti s megrendelőit lelkismeretesen szolgálja ki.

Vasestergapad,
garderob szekrény, üzleti puld, üzletberendezés, irodafal és csigalépcső, eladó. Papp, Nagy Sándor utca 17. 247

Egy
világos hálószoba butor olcsón eladó. Rosenblatt, Sorompó utca 2. szám. 233

Hülénpéle

Óskeresztény
iparos, mindenkor megélhetést biztosító vállalkozáshoz tőkés-társat keres. Címeket a kiadó továbbítja „Samos-tra” jelige alatt. 236

Urnök
részére hathónapos varró és szabó tanfolyam nyílik. Zenker, Horthy Miklós u. 32. 144

Budapesti
képesített zongora készítő, színházi hangoló Jámbor, Várady Zsigmond utca 14. 253

ORA ÉKSZER DISZTÁRGYAK
AJANDEK BOLTBAN
Gyerling János
NAGYVÁRAD, SZÉCHÉNYI TER 6.

Koresolya
homoru élezés, zipzár javítás Singer műszer-résznel, **diákonak** arangedmény. Szilágyi Dezső utca 6. 221

Zipzár
javítás, koresolya élezés, Singer műszerész gépjavitó műhelyben Szilágyi Dezső u. 6. 222

Takarékoskodjunk
a fával, szereltesük fel cserépkályháinkat szabadalmazott légszabályozóval, kizárólagos készítője. — Bessenyei kályhás, Huszár u. 23. 239

Magyar urinók
kabát és ruhákat Mágorinénál varratják. Katolikus Kör épület.

Jégpálya nyitva
a színházi díszlelvaktár (v. Crisana) udvarán, Mélyen leszállított idénybérletek. (Észtviszölöknek, diákoknak, katonáknak külön kedvezmény.) Váthatók a helyszínen vagy bihari Szabó szállítási irodájában. Kossuth u. 16, ugyanott büffé kiadó.

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: **Dr Paál Árpád** **Dr Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomdai igazgatója

Ujság-makulatura
kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Diákokat
teljes ellátásra elvállalok. Erretségizett leányom tanulásukat elősegíti. Szabó, Gerliczy u. 14. 216

Allást keres

12 évi
postai gyakorlatial bíró nő elmenne vidékre postahivatalhoz — vagy jegyzői nivalathoz. Fekete, Farkas-telep 8. 208

Házvezetőnők
ajánkozik középkori urinó, a háztartás minden ágában jártas plébániára vagy máshová. Választ „Házvezetőnő” jeligére a kiadóba. 249

Erretségizett,
óskeresztény, perfekt német irodagyakorlatial elhelyezkedne. — Ajánlatokat „Hadiárva” jeligére. 244

Allást keres

Rendes,
tisztességes, jó házból való fiukat tanulónak felvesz a Benedek vilamos cég, Sas palota.

Napszámós
vincellért (római katolikus vallásut) keresek azonnalra. Fassie Sándorné, Lukács György utca 28. 241

Rádió
bemutatásához szakembert keresünk. Vacsai és Dobribán, Kossuth utca 7. 235

Keresünk
óskeresztény szeszgyári szakmunkásokat. Jelenkezés 12-én délelőtt 10-12 közt a Berger szeszgyárban. 232

Keresünk
fiatal, óskeresztény, gépirásban irodai munkában jártas hivatalnokot és egy terményhez értő raktárnokot. Ajánlatokat részletes életleírással, bizonyítványmásolatokkal a kiadóba. 231

Elveszett

Elveszett
Szent László téren pénztárca katonai irattal és 240 pengő tartalommal. Magtálló adja le a kiadóba, hol nagy jutalomban részeseül. 233